
Pla d'acció enfront del VIH i altres ITS 2016-2020

**Comissió Interdepartamental
de la Sida a Catalunya**

Coordinació:

Secretaria de Salut Pública de Catalunya

Autors:

Comissió Interdepartamental de la Sida a Catalunya:

- Departament de Salut
- Departament de Treball, Afers Socials i Famílies
- Departament de Cultura
- Departament de la Vicepresidència i d'Economia i Hisenda
- Departament d'Empresa i Coneixement
- Departament d'Ensenyament
- Departament de Governació, Administracions Públiques i Habitatge
- Departament d'Interior
- Departament de Justícia
- Departament de la Presidència
- Agència de Salut Pública de Barcelona
- Comitè 1r de Desembre
- Associació Catalana de Municipis i Comarques
- Federació de Municipis de Catalunya
- Diputació de Barcelona
- Diputació de Tarragona
- Diputació de Lleida
- Diputació de Girona

Altres institucions:

- Associació d'Infermeria Familiar i Comunitària de Catalunya (AIFiCC)
- Institut Català de la Salut
- Projecte dels Noms / Hispanosida
- Societat Catalana de Medicina Familiar i Comunitària (CAMFiC)
- Universitat de Barcelona (Grup de Recerca en Intervencions Socieducatives en la Infància i la Joventut (GRISIJ))

© 2016, Generalitat de Catalunya. Departament de Salut.

Els continguts d'aquesta obra estan subjectes a una llicència de Reconeixement-NoComercial-SenseObresDerivades 4.0 Internacional.

La llicència es pot consultar a: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.ca>

Edita:

Secretaria de Salut Pública

Assessorament lingüístic:

Servei de Planificació Lingüística del Departament de Salut

URL:

Només en el cas que l'obra es pugui consultar per Internet

Índex

1.	Introducció	4
2.	Marc institucional	7
3.	Marc estratègic	8
4.	Context epidemiològic	15
5.	Pla d'acció enfront del VIH i altres ITS 2016-2020.....	20
6.	Eixos d'actuació.....	23
Eix 1.	Monitoratge, avaluació i recerca	23
Eix 2.	Prevenció del VIH i altres ITS	30
Eix 3.	Atenció a les persones	38
Eix 4.	Entorn comunitari	41
7	Annexos	45
7.1.	Pla específic per a la prevenció del VIH i altres ITS entre els homes que tenen sexe amb homes	45
7.2.	Acord nacional per a fer front a l'epidèmia del VIH a Catalunya i contra l'estigma relacionat ..	51
7.3.	Abreviatures.....	53

1. Introducció

El Pla d'acció enfront del virus d'immunodeficiència humana (VIH) i altres infeccions de transmissió sexual (ITS) per al 2016-2020, aprovat per la Comissió Interdepartamental de la Sida a Catalunya (CISC), pretén donar continuïtat a les accions que s'han anat desenvolupant amb bons resultats respecte al VIH/sida i dur a terme un conjunt d'accions per millorar la situació actual d'aquesta malaltia a Catalunya, així com d'altres ITS.

El Pla 2016-2020 presenta dos elements nous importants. D'una banda, incorpora les accions per fer front també a altres ITS, atès l'augment dels casos en la nostra societat i la seva interrelació amb el VIH. D'altra banda, aquest pla dóna més rellevància a la perspectiva qualitativa de l'avaluació, que permet apropar-se a la realitat amb més profunditat.

La finalitat d'aquest pla d'acció és poder facilitar l'adopció i la implementació de les mesures necessàries per reduir la incidència de la infecció pel VIH i altres ITS, millorar l'accés al tractament i la qualitat de vida de les persones infectades, així com reduir l'estigmatització que representa la infecció pel VIH i altres ITS, mitjançant l'acció comunitària per a la inclusió social.

Per assolir aquesta finalitat s'ha elaborat el pla des d'una metodologia participativa que involucra les entitats implicades i que dóna veu a les institucions, a la comunitat científica i a la comunitat social. D'aquesta manera es presenta un pla sostenible i viable des del consens.

L'elaboració del pla s'ha dut a terme en un procés de treball conjunt amb els membres de la Comissió Interdepartamental de la Sida a Catalunya i altres experts, coordinat per l'Agència de Salut Pública de Catalunya (ASPCAT) i en col·laboració amb el Grup de Recerca en Intervencions Socioeducatives en la Infància i la Joventut (GRISIJ) de la Universitat de Barcelona (UB), i s'han seguit aquestes les fases que es detallen a continuació.

Fase 1. Revisió documental nacional i internacional

La primera revisió documental, que va servir com a punt de partida, va ser el Pla d'acció enfront del VIH/sida 2010-2013¹ i l'informe d'avaluació.² D'altra banda, es van seguir els objectius, les prioritats i les orientacions del Pla de salut 2011-2015 de la Generalitat de Catalunya³ i el Pla interdepartamental de salut pública del 2014 (PINSAP).⁴ Per tal d'analitzar l'evolució del VIH i la sida a Catalunya, així com la situació epidemiològica de les ITS, es van revisar els informes epidemiològics del Centre d'Estudis Epidemiològics sobre les Infeccions de

1. Generalitat de Catalunya. Comissió Interdepartamental de la Sida a Catalunya. Pla d'acció enfront del VIH/sida 2010-2013, 2010. Disponible a: http://canalsalut.gencat.cat/web/.content/home_canal_salut/professionals/temes_de_salut/sida/documents/arius/sidaplaccio.pdf.

2. Generalitat de Catalunya. Comissió Interdepartamental de la Sida a Catalunya. Pla d'acció enfront del VIH/sida 2010-2013, 2014. Avaluació.

3. Generalitat de Catalunya. Departament de Salut. Pla de salut de Catalunya 2011-2015. Disponible a: http://salutweb.gencat.cat/web/.content/home/destaquem/documents/plasalut_vfinal.pdf.

4. Generalitat de Catalunya. Agència de Salut Pública de Catalunya. Pla interdepartamental de salut pública (PINSAP), 2014. Disponible a: http://premsa.gencat.cat/pres_fsvp/docs/2014/02/18/20/03/54393124-207d-48ae-b74c-45d6965d8b42.pdf.

Transmissió Sexual i Sida de Catalunya (CEEISCAT) 2015 i els corresponents a les ITS.

A escala internacional es van revisar les guies i les orientacions de les institucions més rellevants en matèria de salut sexual com ara l'Organització Mundial de la salut (OMS), els Centers for Disease Control and Prevention (CDC) i l'European Centre for Disease Control and Prevention (ECDC), per identificar els eixos estratègics respecte a les actuacions en relació amb el VIH/sida i altres ITS.

Fase 2. Disseny inicial del pla

1. Formulació d'objectius generals del pla i definició dels eixos d'actuació. Es van definir tres eixos d'actuació, relacionats amb la prevenció, l'atenció a les persones infectades i l'acció comunitària, que es corresponien amb els tres objectius generals del pla.
2. Desenvolupament dels eixos d'actuació: objectius específics i accions. Basant-se en l'anàlisi de la documentació, es van formular els objectius específics per a cada objectiu general del pla, que van donar lloc a la proposta d'accions específiques. → Proposta 1

Fase 3. Jornades de treball

Es van realitzar tres jornades de treball amb les entitats membres de la CISC implicades en la temàtica corresponent:

1. Jornada 1. Prevenció del VIH i altres ITS.
2. Jornada 2. Atenció a les persones amb VIH i altres ITS.
3. Jornada 3. Entorn i comunitat.

L'objectiu de les jornades era analitzar la proposta inicial per tal de millorar-la amb la participació i les aportacions de la CISC respecte a les accions proposades, tenint en compte la viabilitat d'aquestes accions.

Es va seguir un procés de treball conjunt entre l'Agència de Salut Pública de Catalunya i l'equip de recerca GRISIJ de la UB, per a la incorporació al pla de les aportacions de la CISC, recollides a les jornades. Una va ser la definició d'un nou eix d'actuació, el quart, per a les accions de vigilància epidemiològica i de recerca.
→ Proposta 2

Fase 4. Treball intern participatiu de les entitats de la CISC

Es va requerir novament la participació de les entitats, en un procés de treball grupal reflexiu de cada entitat de manera independent, a partir de la proposta 2 del pla.

La finalitat d'aquesta fase va ser augmentar el nivell de concreció de les accions i els indicadors d'avaluació, així com el compromís directe de cada institució en les accions proposades.

Cada entitat va rebre la documentació corresponent als eixos, els principis transversals i una graella per emplenar amb les especificacions següents: a)

accions específiques, que pugui ser viable que les realitzi l'entitat (com a responsable o participant), per a cada objectiu de l'eix; b) indicadors d'avaluació quantitatius o qualitatius, per a cada acció proposada; i c) entitats participants, on s'havia d'incorporar la mateixa entitat en cas que se'n considerés la participació.

Es va fer una anàlisi de contingut de les graelles emplenades, en un treball col·laboratiu entre l'ASPCAT i el grup GRISIJ de la UB, per a la incorporació de les aportacions de les entitats participants als eixos d'actuació. → Proposta 3

Fase 5. Elaboració de la versió preliminar del pla d'acció

Es va fer una revisió en profunditat de la darrera proposta, per part del grup GRISIJ, tant dels aspectes formals com dels metodològics. Respecte a la revisió del contingut es van incorporar els indicadors qualitatius necessaris per vetllar per una avaluació que integrés els indicadors qualitatius i els quantitatius en un equilibri adequat.

Paral·lelament, l'ASPCAT va fer un treball de retroacció bilateral amb diferents entitats de la CISC (Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, Departament de Justícia i Departament d'Empresa i Coneixement de la Generalitat de Catalunya, Comitè 1r de Desembre) i amb altres ONG (Projecte dels Noms), per incorporar millores al pla.

Després del treball conjunt del grup GRISIJ de la UB amb l'ASPCAT, aquesta revisió va donar lloc a la versió següent, quasi definitiva del pla. → Proposta 4

Fase 6. Elaboració de la proposta definitiva del pla d'acció

Aquesta fase va consistir en les actuacions següents:

- Revisió per part del CEEISCAT de l'eix 1, Monitoratge, avaluació i recerca.
- Revisió dels eixos d'actuació per part del Comitè 1r de Desembre.

La incorporació de les aportacions seguint el procés col·laboratiu entre l'ASPCAT i el grup GRISIJ de la UB va donar lloc a l'elaboració del pla, preparat per a la seva presentació i aprovació per la CISC. → Proposta 5, definitiva

Fase 7. Aprovació del Pla d'acció VIH-ITS 2016-2020

Aquesta fase es va desenvolupar en dos moments clau:

- Reunió de la Comissió Tècnica per al seguiment de la CISC (de nova creació), per a la valoració de la darrera proposta del pla.
- Aprovació final del pla en la reunió de la CISC.

2. Marc institucional

Un dels punts centrals de les polítiques de salut pública és l'actuació enfront de la infecció del VIH/sida i altres ITS, donades les tendències epidemiològiques dels darrers anys. Per afrontar aquesta situació, es considera que la prevenció, l'atenció i l'acció comunitària són els eixos clau. En aquest marc, la Comissió Europea de Salut ha dissenyat un instrument d'actuació, l'Action Plan on HIV/AIDS in the EU and neighbouring countries: 2014-2016,⁵ continuació d'un pla anterior (Action Plan on HIV/AIDS in the EU and neighbouring countries 2009-2013), per poder identificar polítiques de salut que permetin reduir el nombre de noves infeccions i, al mateix temps, millorar la qualitat de vida de les persones infectades.

A Catalunya, el marc institucional de referència són els següents organismes responsables de la vigilància epidemiològica, la promoció i la protecció de la salut, la prevenció, el diagnòstic i l'atenció a les persones amb problemes de salut:

- La **Comissió Interdepartamental de la Sida a Catalunya**, òrgan col·legiat liderat pel Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya, que aglutina les diferents entitats i sectors involucrats en aquest tema, creada l'any 2000 i que té com a finalitat facilitar l'adopció i la implementació de les mesures necessàries per evitar la propagació de la infecció pel VIH, la millora de la qualitat de vida de les persones infectades i la continuïtat en la creació d'un entorn favorable per integrar les persones afectades. La CISC va elaborar el Pla d'acció enfront del VIH/sida 2010-2013,⁶ l'avaluació del pla i la definició dels indicadors clau per abordar-lo. Un dels membres participants en el CISC és el Comitè 1r de Desembre (C1D), plataforma unitària d'ONG-Sida de Catalunya, que va promoure la creació de l'**Acord nacional per a fer front a l'epidèmia del VIH a Catalunya i l'estigma relacionat**, aprovat pel Parlament de Catalunya l'any 2014 (annex 7.2). Aquest acord representa un instrument de futur basat en l'experiència i l'expertesa i centrat en accions maximalistes respecte a la garantia dels drets humans.

- L'**Agència de Salut Pública de Catalunya**, responsable de la promoció i la protecció de la salut de Catalunya i institució referent en la salut pública, ha aportat les orientacions estratègiques per a l'atenció de les persones amb VIH/sida i altres ITS amb l'objectiu d'adaptar-la al context actual i local. D'altra banda, també va elaborar l'any 2014 el Pla de prevenció, control i atenció de les ITS⁷ a Catalunya, amb la finalitat de poder adequar l'atenció sanitària de les infeccions de transmissió sexual (ITS) a Catalunya. Aquest pla també es considera un referent rellevant per poder fer front al VIH com a infecció de transmissió sexual.

- La **Subdirecció General de Vigilància i Resposta a Emergències de Salut Pública**, encarregada de la identificació precoç, la prevenció i la vigilància

5. Comissió Europea. Action Plan on HIV/AIDS in the EU and neighbouring countries: 2014-2016. Disponible a: http://ec.europa.eu/health/sti_prevention/docs/ec_hiv_actionplan_2014_en.pdf.

6. Generalitat de Catalunya. Comissió Interdepartamental de la Sida a Catalunya. Pla d'acció enfront del VIH/sida 2010-2013, 2010. Disponible a: http://canalsalut.gencat.cat/web/.content/home_canal_salut/professionals/temes_de_salut/sida/documents/arius/sidaplaccio.pdf

7. Generalitat de Catalunya. Agència de Salut Pública de Catalunya. Pla de prevenció, control i atenció de les ITS a Catalunya.

epidemiològica dels factors de risc i els problemes de salut, tant transmissibles com no transmissibles.

- El **CEEISCAT**, en coordinació amb la Subdirecció General de Vigilància i Resposta a Emergències de Salut Pública, duu a terme el monitoratge i l'avaluació de les epidèmies del VIH/ITS de Catalunya mitjançant sistemes d'informació formal i estudis observacionals.

En el cas del VIH i les altres ITS, des de principis del 2014 s'ha produït una millora en la vigilància epidemiològica d'aquestes infeccions gràcies a la integració del sistema de notificació microbiològica de Catalunya amb el Registre de malalties de declaració obligatòria, i gràcies també al Decret 203/2015, de 15 de setembre, pel qual es crea la Xarxa de Vigilància Epidemiològica i es regulen els sistemes de notificació de malalties de declaració obligatòria i brots epidèmics.

Des d'aquest marc institucional de referència neix aquest nou Pla d'acció enfront del VIH i altres ITS 2016-2020, com a part d'un dels punts del Pla de Govern de la Generalitat de Catalunya.

3. Marc estratègic

El **Pla d'acció enfront del VIH i altres ITS 2016-2020** es desenvolupa en concordança amb les directrius i les recomanacions de les principals institucions internacionals de salut i s'emmarca en els plans d'actuació del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya.

L'OMS, a l'**Estratègia mundial del sector de la salut contra les infeccions de transmissió sexual per a 2016-2021**,⁸ estableix que la resposta a les ITS hauria de ser una prioritat mundial per l'elevada incidència de les ITS curables i de la prevalença d'altres ITS en edats joves, per la reducció de la qualitat de vida i per les complicacions provocades per aquestes infeccions. A més, això representa una oportunitat, atès que s'ha avançat molt en l'aplicació de polítiques segons les directrius internacionals, i la majoria d'instruments per assolir les metes del 2030 estan disponibles. Davant d'aquesta situació, l'OMS fa les recomanacions següents respecte als serveis d'atenció de les ITS:

- Cal enfortir els mecanismes de finançament dels serveis d'atenció.
- S'ha d'augmentar l'accés als serveis integrant la prevenció i l'atenció clínica.
- Cal proporcionar orientacions als governs per millorar l'atenció especialment als grups vulnerables i les poblacions clau.
- Cal enfortir la vigilància epidemiològica i augmentar el coneixement sobre la prevalença, l'etiologia i la resistència als antimicrobians.

8. OMS. Global Health Sector Strategy on Sexually Transmitted Infections 2016-2021. Disponible a: <http://www.who.int/reproductivehealth/STIConsultationDraft.pdf>.

- S'ha d'accelerar l'accés a les innovacions, al diagnòstic en els llocs de consulta i a les noves intervencions preventives (vacunes, microbicides i mètodes de promoció de la salut).

L'Estratègia mundial de l'OMS 2016-2021 marca les bases per a les actuacions a escala internacional, dins les quals hi ha l'elaboració per part d'institucions de prestigi en l'àmbit de la salut sexual de diversos documents marc, que aporten principis, estratègies i línies d'actuació més específiques basades en l'evidència.

Pel que fa al VIH, l'**Estratègia multisectorial de l'OMS per al 2011-2015**⁹ té per objecte orientar les respostes nacionals del sector de la salut amb relació a optimitzar els resultats de la prevenció, el diagnòstic, el tractament i l'atenció de la infecció pel VIH; propiciar l'obtenció de resultats més amplis mitjançant la resposta a la infecció pel VIH; crear sistemes sòlids i sostenibles; disminuir la vulnerabilitat, i eliminar les barreres estructurals que dificulten l'accés als serveis. Aquest pla d'acció s'alinea amb l'objectiu marcat pel **Programa conjunt de les Nacions Unides sobre el VIH/sida (ONUSIDA)** en la lluita contra el VIH per al 2020: que el 90% de les persones infectades pel VIH ho sàpiguen, que el 90% de les persones diagnosticades rebin tractament antiretroviral i que el 90% de les persones que el rebin hagin assolit la supressió vírica.

Els **CDC**, a ***Sexually Transmitted Diseases Treatment Guidelines (2015)***¹⁰ proposen cinc estratègies especialment en relació amb el tractament i la prevenció de les ITS:

- Avaluació de riscos, assessorament i educació de les persones en situació de risc per a la prevenció de les ITS.
- Vacunació preexposició de persones en risc contra el virus del papil·loma humà (VPH), el virus de l'hepatitis A (VHA) i el virus de l'hepatitis B (VHB), especialment en el cas dels homes que tenen relacions sexuals amb altres homes (HSH). Es recomana retestar les ITS, per identificar les noves infeccions.
- Identificació de les persones infectades i asimptomàtiques, especialment les dones embarassades, adolescents, infants (període perinatal), persones en institucions penitenciàries, HSH, dones que tenen sexe amb dones, i homes transsexuals.
- Diagnòstic eficaç, tractament, assessorament i seguiment de les persones infectades, amb una atenció especial als problemes emergents relacionats amb la infecció pel virus de l'hepatitis C i el micoplasma i a la seva relació amb el VIH.
- Avaluació, tractament i consell respecte a les parelles sexuals de persones infectades per una ITS. Es recomanen l'assessorament i la identificació del sexe i pràctiques relacionades amb l'intercanvi d'agulles de les parelles sexuals, i motivar les persones perquè es notifiquin.

9. OMS. Proyecto de estrategia OMS contra el VIH para 2011-2015. Disponible a: http://apps.who.int/gb/ebwha/pdf_files/WHA64/A64_15-sp.pdf.

10. CDC. Sexually Transmitted Diseases Treatment Guidelines 2015. Disponible a: <http://www.cdc.gov/mmwr/preview/mmwrhtml/rr6403a1.htm>.

L'ECDC, a l'informe *A comprehensive approach to HIV/STI prevention in the context of sexual Health in the EU/EEA (2013)*,¹¹ recomana els principis generals següents per a l'atenció al VIH i altres ITS:

- Enfocament integral, amb integració del VIH i altres ITS a les estratègies generals de salut pública, donada la relació entre aquestes infeccions i altres aspectes de la salut sexual.
- Reforçament de la prevenció per reduir la morbiditat i la mortalitat.
- Atenció específica als grups més vulnerables: joves, HSH, dones gestants i nadons; treballadores sexuals, persones immigrants, persones amb VIH, poblacions en risc de violència sexual i persones que s'injecten drogues per via parenteral, entre d'altres.
- Accions dirigides tant als comportaments de risc com als determinants socials estructurals que poden afectar l'accés als serveis sanitaris i a l'educació.

L'ECDC, a la guia *HIV and STI prevention among men who have sex with men (2015)*,¹² fa recomanacions específiques per a la promoció de la salut sexual i la prevenció del VIH en el cas dels HSH. Destaca que aquestes accions s'han de basar en el respecte al dret de les minories sexuals a tenir una sexualitat satisfactòria. Suggereix la combinació d'estratègies d'intervenció per millorar l'eficàcia de la prevenció del VIH i altres ITS en els HSH. Recomana set components clau que han d'incloure els programes de salut pública per abordar el VIH i les ITS en el cas dels HSH:

- Vacunació. Promoure i oferir la vacunació contra el VHA i el VHB i considerar la vacunació contra el VPH.
- Preservatius. Proporcionar preservatius i lubricants compatibles amb els preservatius i promoure'n l'ús efectiu.
- Proves de detecció de VIH i ITS. Proporcionar assessorament i proves voluntàries i confidencials de VIH a què es pugui accedir amb facilitat, així com possibilitar la detecció de les ITS i els diagnòstics adequats. Promoure mètodes de notificació de la parella referent, per facilitar el tractament dels contactes, de manera voluntària i respectant l'anonimat.
- Tractament. Subministrar el tractament antiviral del VIH, VHB i VHC i altres ITS d'acord amb les necessitats individuals i les guies clíniques nacionals o internacionals. Aplicar la profilaxi preexposició i postexposició, i aquesta darrera entre les 48 i les 72 hores següents.
- Promoció de la salut. Proporcionar informació precisa i accessible per comprendre i avaluar els riscos relacionats amb la salut sexual i l'eficàcia de prevenció (aconsellament individual en el cas de les persones seronegatives,

11. ECDC. A comprehensive approach to HIV/STI prevention in the context of sexual Health in the EU/EEA (2013). Disponible a:

<http://ecdc.europa.eu/en/publications/Publications/HVI-STI-prevention-comprehensive-approach-in-the-context-of-sexual-health-EU-EEA.pdf>.

12. ECDC. Guidance HIV and STI prevention among men who have sex with men (2015). Disponible a:

<http://ecdc.europa.eu/en/publications/Publications/hiv-sti-prevention-among-men-who-have-sex-with-men-guidance.pdf>.

informació específica, assessorament i grups de suport entre iguals). Es recomana la intervenció en els espais sexuals habituals i la utilització d'Internet i telèfons mòbils.

- Serveis de salut competents en el cas dels HSH. Oferir una atenció integral, que inclogui assessorament, suport entre iguals, prevenció, diagnòstic i tractament. Formació de professionals que han de prestar aquest servei.
- Atenció selectiva per als HSH que viuen amb el VIH. Proporcionar tractament per al VIH i altres ITS, vacunes, detecció regular de les ITS i assessorament i suport grupal entre iguals.

El **Pla d'acció enfront del VIH i altres ITS 2016-2020** s'emmarca en les línies estratègiques del **Pla de salut 2016-2020**,¹³ que constitueix el marc de referència de totes les actuacions públiques del Govern de la Generalitat en l'àmbit de la salut, ja que estableix les estratègies d'actuació del Departament de Salut.

Es desenvolupa com un projecte específic, dins dels plans d'actuació del Departament, on l'atenció a la salut afectiva, sexual i reproductiva, les infeccions de transmissió sexual, les infeccions pel virus de la immunodeficiència humana i la sida es consideren àrees d'intervenció principals, que es regeixen pels plans i els programes corresponents.

Per tal d'avaluar les accions del **Pla d'acció enfront del VIH i altres ITS 2016-2020** és imprescindible la identificació d'indicadors clau basats en criteris d'oportunitat, utilitat, validesa, fiabilitat, especificitat, sensibilitat, mesurabilitat i disponibilitat de les dades.

En aquest sentit, i per alinear-se amb els requeriments europeus en la lluita contra el VIH/SIDA, és crucial poder prendre com a marc de referència en l'elaboració d'indicadors clau la Declaració de Dublín adoptada el 2004.¹⁴

A l'avaluació del Pla de salut 2011-2015 s'observa que un dels elements clau que condicionen la situació de salut a Catalunya és que alguns indicadors relacionats amb els hàbits i els estils de vida són poc favorables, i, en relació amb l'horitzó 2010, no s'han assolit alguns objectius relacionats amb els estils de vida, concretament les pràctiques de risc pel que fa al VIH en grups de risc i els embarassos en el cas de les dones de menys de 18 anys. D'altra banda, en relació amb les ITS i altres malalties transmissibles, s'observa que n'han augmentat considerablement el nombre de casos, tot i que en part això ha estat a causa dels canvis en la declaració obligatòria d'aquestes malalties i l'augment en la utilització de tècniques diagnòstiques més sensibles. D'aquests resultats deriven les directrius següents:

- Cal incidir en les actuacions de promoció de la salut i preventives "Un sistema integrat més resolutiu des dels primers nivells i al territori", del Pla de salut 2011-

¹³ Generalitat de Catalunya. Departament de Salut. Pla de salut 2016-2020.

Disponible a: http://salutweb.gencat.cat/ca/el_departament/Pla_salut/pla-de-salut-2016-2020/

¹⁴ European Centre for Disease Prevention and Control (ECDC) [Internet]. [Stockholm]: ECDC; c2005-2016.

Dublin Declaration monitoring - 2014 progress; [cited 2016 Feb 2]; [about 3 screens]. Disponible a:

<http://ecdc.europa.eu/en/healthtopics/aids/Pages/monitoring-dublin-declaration-2014-progress.aspx>. 15.

Ibidem,

2015, que queda explícit a la cartera de serveis de l'ASPCAT, "Promoció de la salut i la prevenció de la malaltia sobre problemes de salut prioritari": activitat física i alimentació saludable, tabaquisme, lesions, infeccions de transmissió sexual i del VIH, de les malalties transmissibles mitjançant vacunació, de la salut bucodental i de les malalties cròniques.

- Cal continuar desenvolupant les accions interdepartamentals i mantenir els programes i les iniciatives en curs, com ara el programa per a la determinació de risc d'infecció pel VIH per mitjà del test ràpid.

- Cal continuar millorant els serveis de vigilància epidemiològica que han permès conèixer millor la incidència del VIH i altres ITS, els factors de risc, així com els processos de diagnòstic precoç, base important per establir estratègies d'acció preventives i terapèutiques. Aquestes millores comporten també l'impuls de programes d'accés als nous medicaments per al tractament de la sida i la racionalització del seu ús, des d'una perspectiva d'obtenció de resultats clínics que minimitzin els riscos i de sostenibilitat per al sistema sanitari i la ciutadania.

Aquest pla d'acció compleix el decàleg de principis en què s'inspira el **Pla de salut 2016-2020** pel que fa a la salut en totes les polítiques per promoure la protecció i la promoció de la salut i la prevenció de les malalties mitjançant el desenvolupament de plans interdepartamentals. A més, té en compte les prioritats en salut marcades en el pla: les persones, la seva salut i el sistema sanitari, la salut en totes les polítiques, l'atenció sanitària accessible, resolutiva i integral, l'atenció integrada social i sanitària i la recerca i la innovació.

El **Pla interdepartamental de salut pública (PINSAP)**,¹⁵ coordinat amb el Pla de salut de Catalunya, representa un model d'actuació intersectorial de la salut pública, per a la protecció i la promoció de la salut de la comunitat, per actuar de manera efectiva sobre els principals determinants de la salut, mitjançant l'impuls i la coordinació de polítiques que duguin a terme els departaments del Govern i l'Administració local i la participació dels sectors socials implicats. La Llei 18/2009, de 22 d'octubre, de salut pública, estableix que el PINSAP "ha de ser l'eina bàsica per desenvolupar les accions de salut pública a Catalunya, de manera que les seves propostes són vinculants per al Govern".

El PINSAP s'estructura en dos eixos d'actuació, distribuïts per àmbits que, de manera global, afecten les accions comunitàries, preventives i d'atenció a les persones en relació amb el VIH/sida:

- L'eix 1, dirigit a incrementar els anys en bona salut a la població de Catalunya. Fa explícita la necessitat de mantenir la implementació de la prova ràpida del VIH a l'atenció primària en àrees prioritàries.
- L'eix 2, dirigit a incorporar la visió de salut en el disseny i l'avaluació de les polítiques públiques.

La proposta del PINSAP en l'horitzó 2020 té en compte el model de determinants de la salut de Dahlgren i Whitehead, adaptat al context de Catalunya, amb les aportacions referides a les desigualtats socials que influeixen en la salut, els

---

15. *Ibidem*,

efectes de la crisi en els àmbits locals i els criteris de l'Institut de Salut Urbana de la Universitat Johns Hopkins, als Estats Units.

Tal com s'indica a l'Acord nacional per a afrontar l'epidèmia del virus de la immunodeficiència humana a Catalunya, aprovat al Parlament de Catalunya el gener de 2014 (vegeu l'annex 7.2), el PINSAP, com a eix vertebrador de la salut pública a Catalunya, ha de garantir que les actuacions de prevenció i atenció a les persones amb VIH tinguin en compte les desigualtats socials i ha de liderar la participació comunitària tant en la planificació i l'avaluació com en la pràctica.

El PINSAP descriu com a indicador bàsic de salut i estils de vida la mortalitat evitable per causes en què s'hi pot intervenir mitjançant les polítiques sanitàries intersectorials per al VIH/sida, entre d'altres.

Per respondre a les necessitats respecte al VIH/sida, incorpora com a línies d'actuació en marxa els plans interdepartamentals de prevenció i control de drogodependències i de prevenció i control de la infecció pel VIH i la sida.

Tenint en compte les evidències epidemiològiques analitzades respecte a les conductes de risc entre els joves, la potenciació mútua del VIH i les ITS, la incidència d'aquestes infeccions en els qui tenen menys de 39 anys i el retard diagnòstic, el PINSAP recomana:

- Abordar la salut afectiva i sexual en les edats joves i reforçar les intervencions preventives en els seus espais habituals, a fi d'arribar a la població més vulnerable i garantir l'accés als instruments de prevenció efectius, com ara el preservatiu.
- Reforçar les actuacions pel que fa a la prevenció dels problemes de salut vinculats a les relacions sexuals.
- Considerar el diagnòstic precoç una prioritat en els programes de prevenció.

Les línies d'actuació del PINSAP que estan en marxa amb relació al VIH/sida i altres ITS són les següents:

- Implementació de la prova ràpida del VIH a l'atenció primària en les àrees prioritàries (àrea d'actuació interdepartamental i intersectorial del PINSAP).
- Programes d'atenció sanitària que abasten des de la promoció de la salut (programes d'infància amb salut, d'atenció a la dona, etc.) fins a la prevenció i el control de les malalties, incloses les infeccioses com el VIH/sida, entre d'altres (Departament de Justícia).
- Formació sobre qualitat de vida i atenció centrada en les persones. Es tracta d'impulsar accions formatives transversals per als professionals en l'àmbit dels serveis socials especialitzats, dirigides als diferents sectors, entre els quals destaca el VIH/sida (Departament de Treball Afers Socials i Famílies).

D'altra banda, i en relació amb les persones amb VIH/sida en situació d'exclusió social, cal tenir en compte el **Pla d'acció per a la lluita contra la pobresa i per a la inclusió social a Catalunya 2015-2016**.¹⁶

Amb l'objectiu de combatre els efectes de la crisi en el benestar de les persones i lluitar contra l'augment de la pobresa, el Govern de la Generalitat de Catalunya va aprovar aquest pla interdepartamental el 16 de juny de 2015.

Els processos profunds de canvi social i la crisi econòmica dels darrers anys han modificat definitivament els perfils i els límits de la vulnerabilitat i l'exclusió social, alhora que han posat de manifest les situacions d'exclusió i de desigualtat que viuen moltes persones.

Davant el risc d'una societat més polaritzada i dual, el Govern de la Generalitat respon a les necessitats que es manifesten a la societat sent coneixedor de la complexitat del fenomen de la pobresa i l'exclusió social, entès com un problema que cal abordar amb mesures que cerquin l'equilibri entre les estratègies de caràcter pal·liatiu i les estructurals, amb intervencions transversals i, sobretot, amb actuacions coordinades amb la resta d'agents implicats, especialment el món local i les entitats del tercer sector social.

Les causes de l'exclusió social són múltiples i complexes, i per tal d'abordar-les d'una manera adequada cal reorientar les polítiques públiques, tradicionalment segmentades des d'un punt de vista temàtic i sectorial, cap a un enfocament molt més transversal, que pot afectar diferents àmbits d'actuació, com ara els serveis socials, l'ocupació, l'ensenyament, l'habitatge, la salut i la justícia, i que posa les persones en el centre d'atenció.

En aquest context, el Pla d'acció per a la lluita contra la pobresa i per a la inclusió social a Catalunya 2015-2016 constitueix l'eina necessària per integrar, articular, implementar i avaluar el conjunt de polítiques públiques orientades a combatre la pobresa i l'exclusió social a Catalunya.

En coherència amb l'estratègia Europa 2020 i amb la voluntat de respondre a la dimensió multifactorial de la pobresa i l'exclusió social, així com a les singularitats que aquest fenomen presenta a Catalunya, aquest pla s'articula al voltant dels eixos següents:

- Eix prioritari, Pobresa i inclusió social en la infància i l'adolescència.
- Eix general 1, Cobertura de les necessitats bàsiques.
- Eix general 2, Ocupació.
- Eix general 3, Habitatge.
- Eix general 4, Àmbit relacional i comunitari.

¹⁶ Generalitat de Catalunya. Pla d'acció per a la lluita contra la pobresa i per a la inclusió social a Catalunya 2015-2016. Disponible a: http://treballiaferssocials.gencat.cat/web/.content/03ambits_tematicos/06pobresa_i_inclusio_social/lluita_contra_pobresa/pla_pobresa.pdf

A partir d'aquestes línies estratègiques, el **Pla d'acció enfront del VIH i altres ITS 2016-2020** pretén millorar la salut sexual de la població a Catalunya mitjançant la consolidació de les accions que s'han mostrat efectives i la seva millora i la proposta de noves accions per respondre a les necessitats de la ciutadania en relació amb la vigilància epidemiològica, la promoció de la salut i la prevenció, la detecció precoç i l'atenció a les persones amb VIH i altres ITS, tenint en compte els col·lectius clau, l'acció comunitària i la inclusió social de les persones més vulnerables.

4. Context epidemiològic

La situació epidemiològica a Catalunya,¹⁷ així com a la resta d'Europa,¹⁸ mostra una tendència cap a l'augment dels casos de VIH i altres infeccions de transmissió sexual.

Existeixen diferents sistemes d'informació que conformen el Sistema Integrat de Vigilància Epidemiològica de la Sida/VIH/ITS a Catalunya (SIVES) i que, analitzats conjuntament, ofereixen la imatge global de l'epidèmia del VIH i les ITS al nostre país. A continuació es presenta la informació més rellevant generada per aquests sistemes.

Morbiditat i mortalitat de la infecció pel VIH i sida

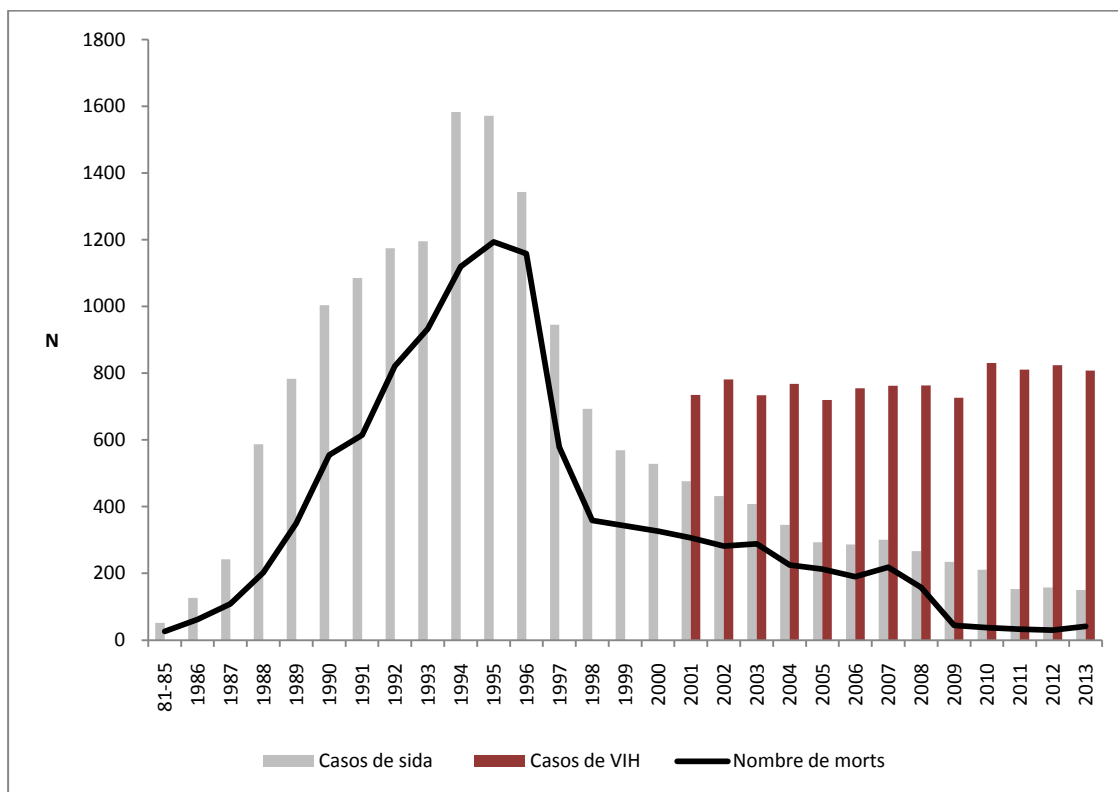
Durant l'any 2013, s'estima que a Catalunya aproximadament 34.200 persones vivien amb el VIH, i això en representa una prevalença global en la població adulta del 0,46%. Aquesta prevalença és similar a la d'alguns països europeus com França, però molt superior a la d'altres països com ara Dinamarca i Alemanya. Tot i que no es disposa d'estimacions directes, es considera que la proporció de població que desconeix el seu estat serològic és similar a la de la resta d'Europa i que se situa al voltant del 25-30%.

Els diagnòstics de VIH notificats a Catalunya durant l'any 2013 van ser de 808, xifra que representa una taxa d'11,1 casos per cada 100.000 habitants. Encara que la taxa de diagnòstics de VIH globalment es manté estable, sí que s'observa un increment dels diagnòstics de VIH en la població dels homes que tenen relacions sexuals amb homes del 129%, en què es va passar de 199 casos el 2001 a 456 casos el 2013, que representa el 59% dels nous diagnòstics, seguit dels homes heterossexuals (15%), les dones heterossexuals (10%) i els usuaris de drogues per via parenteral (UDVP) (7%). El 87% dels casos van ser homes, amb una raó home-dona de 6:1, una mitjana d'edat de 36 anys i un 41% de persones nascudes fora de l'Estat espanyol, majoritàriament de països d'Amèrica Llatina i el Carib. Per bé que s'observa una tendència a la disminució del diagnòstic tardà del VIH, del 61% el 2001 al 42% el 2013, encara es manté en xifres elevades.

¹⁷ SIVES 2015. Sistema Integrat de Vigilància Epidemiològica de la SIDA/VIH/ITS a Catalunya. Document tècnic número 22. Disponible a: http://www.cceiscat.cat/documents/sives2015_CAT.pdf

¹⁸ European Centre for Disease Prevention and Control. Annual epidemiological report 2014 -sexually transmitted infections, including HIV and blood-borne viruses. Stockholm: ECDC; 2015

Del total de 17.293 casos de sida notificats des del 1981 fins al 31 de desembre de 2013, el 62,5% (10.815) consten com a morts. Tant a Catalunya com a Europa, el nombre de diagnòstics de casos de sida continua en descens, i això reflecteix el bon accés que tenen els afectats als tractaments antiretrovirals.

Evolució del nombre de casos de VIH i sida i del nombre de morts. Catalunya, 1981-2013.

Amb relació al seguiment clínic dels pacients infectats pel VIH, el principal sistema d'informació per al monitoratge de l'ús del tractament antiretroviral (TAR) a Catalunya és la cohort PISCIS. Entre el gener de 1998 i el desembre de 2011, un total de 7.713 pacients van començar el TAR per primera vegada (el 97% amb criteris de tractament antiretroviral de gran activitat, TARGA), i el 73% dels casos van presentar un recompte basal de CD4+ <350 cèl·lules/ μ L. El 96% dels pacients que van iniciar el TAR l'any 2011 van presentar una càrrega viral indetectable (<500 còpies/ml) al cap de sis mesos d'haver començat el tractament.

La cascada de serveis és una representació gràfica del nombre d'individus que viuen amb el VIH/sida en les successives etapes de l'atenció i el tractament del VIH i constitueix una eina de salut pública per mesurar la qualitat dels serveis oferts en relació amb el VIH. El 2012, del total de 33.600 persones que s'estima que viuen amb el VIH, el 75% havien rebut el diagnòstic de VIH. D'aquests, el 64% estaven en seguiment actiu; el 58%, rebent el TAR, i el 51%, amb supressió viral.

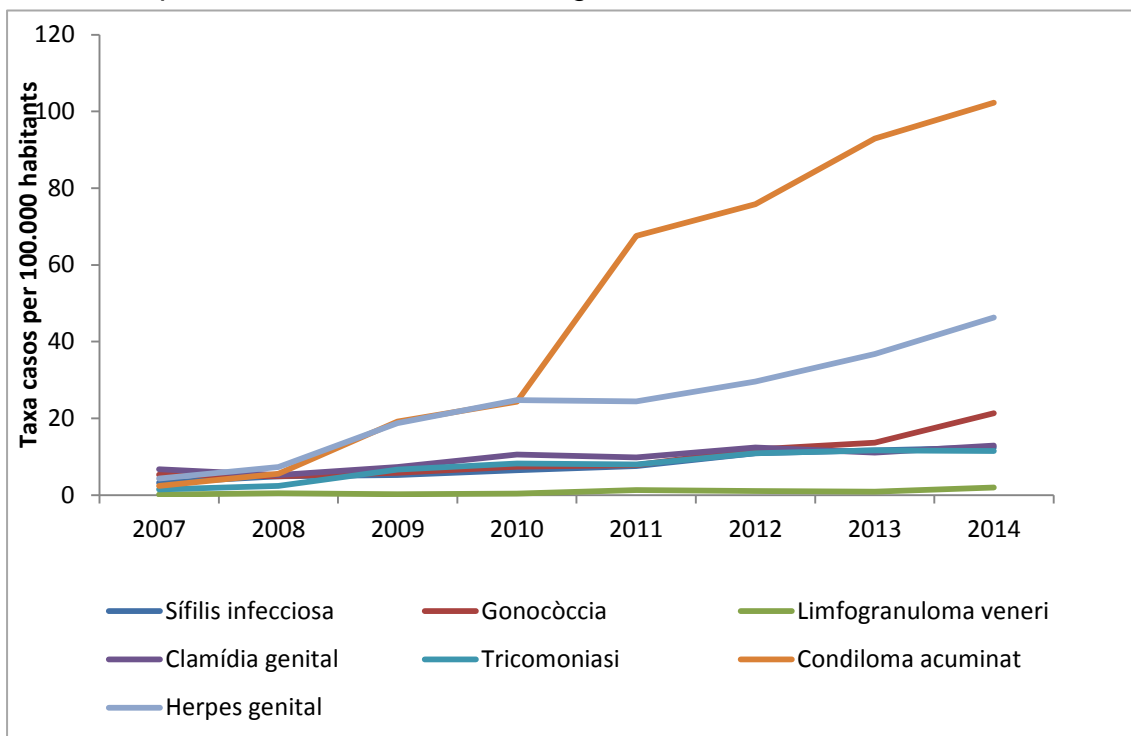
Morbiditat i mortalitat de les infeccions de transmissió sexual

La vigilància de les ITS, com a part del SIVES, serveix tant per monitorar les tendències i les característiques epidemiològiques com d'indicador sentinella dels comportaments de risc d'adquisició del VIH.

Globalment, s'observa un increment global en el període 2010-2014 en totes les ITS sotmeses a declaració obligatòria. L'any 2014, l'herpes genital i el condiloma acuminat van ser les ITS declarades amb més freqüència, i afectaven principalment homes i dones joves. Els casos de sífilis infecciosa i gonocòccia es van duplicar i triplicar, respectivament, en el període de 2010-2014; i en el cas de la sífilis van ser majoritàriament en la població dels HSH, mentre que en la gonocòccia van ser en la dels HSH i homes heterosexuales.

La taxa de casos de clamídia genital a Catalunya està per sota de la mitjana europea, per la qual cosa cal millorar-ne els programes de cribatge dirigits als adolescents i joves.

Pel que fa a la coinfecció amb el VIH, cal destacar que, per a l'any 2014, el 84% dels casos de limfogranuloma veneri i el 38% dels casos de sífilis van ser una coinfecció pel VIH en el moment del diagnòstic.

Evolució de les ITS de declaració obligatòria. Catalunya, 2007-2014.

Monitoratge de les proves de detecció del VIH

Conèixer els patrons d'oferta i accés a la proves diagnòstiques de VIH permet interpretar-ne més bé les dades de prevalença i millorar-ne els programes de cribatge, així com el diagnòstic i el tractament precoç d'aquesta infecció.

El nombre de proves diagnòstiques de VIH realitzades a la xarxa voluntària de laboratoris que notifiquen la realització de les proves de VIH s'ha anat

incrementant anualment des del 1993 i va arribar a una taxa màxima de 46 proves per 1.000 habitants l'any 2011. Els tres darrers anys, però, el nombre de proves ha disminuït fins a les 35 proves per 1.000 habitants l'any 2014 (258.483 proves realitzades), xifra que està per sota de la d'altres països d'Europa com ara Luxemburg i França (127 i 79 proves per 1.000 habitants, respectivament). La proporció de proves de VIH positives els darrers anys és estable i se situa al voltant del 0,7-1,0%.

A Catalunya, s'han anat diversificant els llocs on s'ofereix i es fa la prova del VIH per tal d'accedir a grups especialment vulnerables.

Des de l'any 1995, als dotze centres de cribratge comunitari s'ha realitzat un total de 73.970 proves del VIH fins al 2014, amb una prevalença global de VIH del 2,4%. La introducció de la prova del VIH de lectura ràpida l'any 2006 n'ha fet incrementar la demanda un 488% (10.868) el 2014 en comparació del 2006. Tot i que el percentatge de proves positives no ha variat de manera significativa, el nombre de nous diagnòstics de VIH s'ha incrementat i actualment contribueixen en un 25% al total de nous diagnòstics de VIH declarats a Catalunya.

A Catalunya, des de l'abril de 2009, també es promou la realització de la prova ràpida del VIH en les oficines de farmàcia, i se n'han fet un total de 9.344 proves fins al setembre de 2014, amb un total de 94 proves reactives (1%).

Finalment, a la ciutat de Barcelona, s'inicia l'any 2006 el Programa de detecció del VIH en els usuaris de saunes gais, com una oportunitat de dur a terme intervencions de prevenció en una població d'alt risc enfront de la infecció pel VIH. Entre el 2012 i el 2013, s'hi han fet 463 proves de VIH sobre un total de 377 usuaris presumiblement VIH negatius i s'hi han detectat 20 proves reactives, xifres que representen una incidència de nous diagnòstics del VIH del 4,7% el 2012 i del 6,1% el 2013.

Monitoratge bioconductual de la infecció pel VIH i les ITS

A Catalunya, des del 1993 es porta a terme el monitoratge de la prevalença del VIH i altres ITS i de les conductes associades en diferents col·lectius vulnerables.

L'any 2013, com a part de l'estudi europeu SIALON II, a partir d'una mostra de 402 casos de HSH captats en locals de trobada gai de la ciutat de Barcelona, la prevalença del VIH va ser del 14%, sense variacions respecte a l'observada al darrer estudi del 2008. Respecte a les conductes sexuals dels darrers sis mesos, un 83% va tenir relacions sexuals amb parelles ocasionals, un 22% va tenir relacions sexuals amb més de deu parelles masculines i un 69% va declarar haver usat el preservatiu a la darrera relació sexual amb penetració. Pel que fa a les drogues consumides amb més proporció en la seva darrera relació sexual, havien estat el cànnabis, el *popper* i la cocaïna (13,2%, 12,5% i 11,4%, respectivament), i el 3,2% havien usat drogues injectades alguna vegada a la seva vida.

El monitoratge bioconductual en el col·lectiu dels UDVP, a partir de l'estudi REDAN, mostra que la prevalença del VIH el 2013 va ser del 31%, similar a l'observada els anys anteriors. La prevalença d'acceptar o passar xeringues usades els últims sis mesos mostra una tendència decreixent durant el període 2008-2013, tant en el grup dels UDVP espanyols com en el d'immigrants (22,6% i 21,4%, respectivament).

El monitoratge bioconductual en el col·lectiu de dones que exerceixen el treball sexual (TS) es duu a terme des de l'any 2005, en una mostra de 400 dones TS reclutades en clubs, bars i al carrer. La prevalença del VIH s'ha mantingut constant al llarg del període 2005-2011, i és de l'1,5% l'any 2011. S'observa una tendència creixent en la proporció de les dones que no usen el preservatiu de manera sistemàtica en les relacions sexuals amb penetració els darrers sis mesos, tant amb els clients (del 5,1% el 2005 al 9,9% el 2011) com amb les parelles estables (del 86,2% el 2005 al 94,4% el 2011).

En els estudis transversals en la població jove d'entre 16 i 25 anys s'observa que, per a l'any 2012, la prevalença de *Chlamydia trachomatis* en els usuaris dels centres d'atenció a la salut sexual i reproductiva (ASSIR) i dels centres d'atenció als joves va ser del 8,5%, i la de *Neisseria gonorrhoeae*, del 0,4%. Respecte a les conductes sexuals, la mitjana de parelles sexuals el darrer any va ser de dues, un 26% va tenir una nova parella sexual els últims tres mesos, només la meitat van fer servir el preservatiu en la darrera relació sexual, un 54% va manifestar que havia tingut relacions sexuals després del consum de drogues i un 15,6% va tenir relacions en llocs de trobades sexuals o d'oci (saunes, Internet, discoteques o bars).

Conclusions

La situació epidemiològica actual posa de manifest la necessitat de continuar desenvolupant estratègies d'actuació davant el VIH i altres ITS.

Tant la prevenció, la detecció i el tractament precoç com l'atenció a les persones i l'acció comunitària continuen sent una prioritat per a la salut pública. Cal desenvolupar noves accions per a la promoció de relacions sexuals saludables a la comunitat i fer èmfasi especialment en la sensibilització dels col·lectius amb més risc, fomentant la seva participació en la detecció i el tractament precoç d'aquestes infeccions.

Al mateix temps, cal potenciar les intervencions socials i comunitàries que aportin evidència científica per disminuir la transmissió d'aquestes infeccions en la comunitat.

El Departament de Salut no solament està mantenint les estratègies per evitar la propagació d'aquestes infeccions i posant en funcionament els dispositius per atendre les persones afectades, sinó que, a més, de manera continuada, està potenciant-los amb la participació dels diferents sectors implicats.

En aquest context i sota una necessitat social i de salut pública, neix aquest nou pla d'acció amb la intenció de continuar fent front el VIH/sida i altres ITS.

5. Pla d'acció enfront del VIH i altres ITS 2016-2020

Objectius

El pla d'acció estableix el marc d'acció respecte al VIH i altres ITS, prenent com a referència les necessitats derivades de la situació epidemiològica, les millores en els serveis d'atenció, les línies estratègiques internacionals i les prioritats del Departament de Salut.

Els objectius generals que corresponen als quatre eixos d'actuació són:

- Millorar el monitoratge i l'avaluació i establir innovacions en la recerca respecte al VIH i altres ITS.
- Reduir la incidència i el retard del diagnòstic del VIH i altres ITS.
- Millorar l'atenció integral i la qualitat de vida de les persones que viuen amb el VIH/sida o altres ITS així com fer front a l'estigma.
- Promoure una resposta social constructiva al VIH i altres ITS fomentant la inclusió social així com fer front a l'estigma.

Principis transversals

L'anàlisi i la reflexió sobre els elements conceptuals i els principis generals aporten les bases i els fonaments per a l'acció del Pla. El repte és adequar les accions a les necessitats dels diferents contextos i actuar respectant els principis ètics de qualsevol acció sanitària, social i educativa. Aquests principis es consideren transaccionals, bàsics i indispensables per poder actuar basant-se en el respecte i la idoneïtat.

Hi ha un seguit de paràmetres bàsics que s'han d'observar de manera transversal en el disseny i l'aplicació de les accions resultants de cada eix d'actuació, que han de contribuir a obtenir uns resultats efectius. Aquests principis es concreten a continuació:

- Els esforços i els recursos dedicats a l'abordatge de la infecció pel VIH tant des del vessant governamental com des del no governamental s'han d'invertir en les actuacions del pla més efectives i eficients segons l'evidència científica disponible.
- Les actuacions previstes en el pla s'han d'adequar a la línia d'altres estratègies ja aprovades en l'àmbit nacional i internacional en relació amb el VIH.
- El contingut del pla ha d'inspirar les actuacions que sobre aquests problemes de salut cada departament de la Generalitat i cada entitat representant de la CISC despleguin en els seus respectius plans d'actuació.
- Les línies d'acció del pla s'han de definir i desenvolupar tenint en compte la seva viabilitat i la sostenibilitat, que s'obté de la col·laboració i el consens de totes les parts implicades en la seva elaboració.
- El pla ha de vetllar per l'observació del principi d'equitat, tant d'igualtat d'oportunitats per fer front als riscos per a la salut com de resultats, principi entès com el fet de tenir la mateixa probabilitat d'obtenir atenció de la millor qualitat

independentment d'on es visqui o del grup social al qual es pertanyi, de la cultura i del gènere.

- La multisectorialitat ha de ser un factor clau del pla, ja que la cooperació interinstitucional i la interdisciplinarietat dels agents que hi han participat posa de manifest la necessitat d'establir aliances estratègiques per a la consecució dels objectius fixats.
- Les actuacions del pla han de preveure que s'afavoreixi la coordinació dels diferents agents amb la implicació en els diversos àmbits, així com que es potenciï el treball en xarxa.
- El pla ha de donar suport a la implementació de projectes de prevenció adreçats als diferents col·lectius i desenvolupats per entitats sense afany de lucre de l'àmbit comunitari que treballen en el camp del VIH perquè és cabdal per assolir els objectius fixats.
- El pla ha de ser dinàmic, susceptible de modificació per establir els nous projectes o actuacions que es considerin necessaris durant el seu horitzó temporal.
- L'elaboració i el desplegament del pla han d'assumir el mandat de la Llei 17/2015, de 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes, i per tant el pla fa seus els principis d'actuació dels poders públics que estableix l'esmentada Llei (article 3), incorpora els mecanismes per garantir el dret a la igualtat efectiva de dones i homes en el sector públic (capítol III), i s'adquireix el compromís d'incorporar la perspectiva de gènere en totes les fases del pla i de fomentar la participació dels diferents col·lectius de defensa dels drets de les dones (article 48.5).
- El pla ha de tenir una cura especial a recollir la diversitat sexual en el plantejament d'accions i d'indicadors, aspecte cabdal per a un abordatge del VIH i altres ITS que sigui efectiu i respectuós amb la pluralitat de les persones.
- El pla també ha de tenir en compte la interculturalitat com un dels elements importants que, en lloc de generar desigualtats, inspirei l'especificitat en les intervencions i en garanteixi l'efectivitat.
- L'avaluació del pla, de les accions i dels resultats a través dels indicadors s'ha de dur a terme perquè és imprescindible per permetre la redefinició permanent de totes les actuacions dutes a terme.
- El pla ha de tenir en compte els elements comuns en les intervencions comunitàries i per a la prevenció de la transmissió sexual del VIH i altres ITS, així com les especificitats en les accions per a l'atenció sanitària i psicosocial de les persones amb VIH, sida o altres ITS.

Estructura del pla

El pla d'acció s'estructura en quatre eixos d'actuació que responen a cada un dels seus objectius generals i fan referència a la vigilància epidemiològica i la recerca, a la prevenció i el diagnòstic i a l'atenció a les persones pel que fa al VIH/sida o altres ITS, així com a les accions dirigides a la comunitat respecte a aquestes infeccions.

Cada eix d'actuació formula objectius específics partint de l'objectiu general corresponent. A continuació es detallen les actuacions específiques en què es concreten i s'indiquen les entitats participants en el seu desenvolupament i l'entitat coordinadora o responsable d'aquestes actuacions.

6. Eixos d'actuació

Eix 1. Monitoratge, avaluació i recerca

Objectiu general de l'eix: millorar el monitoratge i l'avaluació i establir innovacions en la recerca respecte al VIH i altres ITS.

Objectius generals	Objectius específics	Accions	Entitat coordinadora i entitats participants
<p>O. G. 1.1. Monitorar i avaluar l'epidèmia del VIH i les ITS i els seus determinants</p>	<p>OE 1.1.1. Mantenir i millorar la vigilància epidemiològica del VIH/ITS mitjançant els sistemes de vigilància formals i altres estudis observacionals.</p>	<p>1.1.1.1. Millorar l'eficiència i la cobertura de les infeccions del VIH i ITS declarades al Registre de malalties de declaració obligatòria (RMDO), individualitzada i a l'SNMC.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • CEEISCAT, • UVE • Xarxa assistencial • CatSalut
		<p>1.1.1.2. Millorar la cobertura i consolidar la xarxa sentinella (RITS) per a la vigilància de les ITS.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • CEEISCAT, • Xarxa RITS
		<p>1.1.1.3. Mantenir i consolidar el monitoratge de la prevalença del VIH/VHC i altres ITS en les poblacions sentinella: UDVP, TS, HSH, joves i població penitenciària.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • CEEISCAT • SDG Drogodependències • ASPB • ONG • Centres de reducció de danys • Microbiologia HUGTiP • ICS, Programa de salut penitenciària • Centres d'ASSIR i centres d'atenció als joves

Objectius generals	Objectius específics	Accions	Entitat coordinadora i entitats participants
			<ul style="list-style-type: none"> • CatSalut
		1.1.1.4. Mantenir el monitoratge de la prevalença del VIH i VHC en mares de nadons nascuts vius.	<ul style="list-style-type: none"> • CEEISCAT • SD Promoció de la Salut • Unitat de Cribratge Neonatal IBCCDB Corporació Sanitària Clínic
		1.1.1.5. Monitorar la incidència del VIH, el VHC i altres ITS, i els seus determinants, en HSH, treballadors sexuals masculins i dones transsexuals.	<ul style="list-style-type: none"> • CEEISCAT • ONG • ASPB
		1.1.1.6. Augmentar la cobertura territorial de la cohort PISCIS.	<ul style="list-style-type: none"> • CEEISCAT • Hospitals de la cohort PISCIS i resta d'unitats de VIH • ONG
		1.1.1.7. Implementar el component longitudinal de la vigilància del VIH.	<ul style="list-style-type: none"> • CEEISCAT • Hospitals de la cohort PISCIS i resta d'unitats de VIH • ONG

L'entitat coordinadora hi surt en negreta.

Objectius generals	Objectius específics	Accions	Entitat coordinadora i entitats participants
	OE 1.1.2. Mantenir el monitoratge conductual del VIH i altres ITS en les poblacions de HSH, UDVP, dones TS, treballadors sexuals masculins i dones transsexuals i joves.	1.1.2.1. Monitorar els determinants de transmissió del VIH, el VHC i altres ITS en UDVP.	<ul style="list-style-type: none"> • CEEISCAT i • SDG Drogodependències • ASPB • ONG • Microbiologia HUGTiP • Centres de reducció de danys
		1.1.2.2. Monitorar els determinants de transmissió del VIH, el VHC i altres ITS en HSH.	<ul style="list-style-type: none"> • CEEISCAT • ONG • Microbiologia HUGTiP • ASPB
		1.1.2.3. Monitorar els determinants de transmissió del VIH, el VHC i altres ITS en treballadors sexuals masculins i dones transsexuals.	<ul style="list-style-type: none"> • CEEISCAT • ONG • Microbiologia HUGTiP • ASPB
		1.1.2.4. Monitorar els determinants de transmissió del VIH el VHC i altres ITS en treballadores sexuals (TS).	<ul style="list-style-type: none"> • CEEISCAT • ONG • Microbiologia HUGTiP

L'entitat coordinadora hi surt en negreta.

Objectius generals	Objectius específics	Accions	Entitat coordinadora i entitats participants
		1.1.2.5. Monitorar les conductes de risc de transmissió del VIH, VHC i altres ITS en joves (enquesta a població general i població sentinella dels centres d'ASSIR i les presons).	<ul style="list-style-type: none"> • CEEISCAT • ICS, Programa de salut penitenciària • Centres d'ASSIR i centres d'atenció als joves • Microbiologia HUGTiP
	OE 1.1.3. Mantenir i millorar el monitoratge i l'avaluació del diagnòstic del VIH i altres ITS.	1.1.3.1. Millorar l'eficiència i cobertura de les proves diagnòstiques del VIH fetes a la xarxa de centres comunitaris (projecte HIV-DEVO).	<ul style="list-style-type: none"> • CEEISCAT i SGVRESP • ONG
		1.1.3.2. Recollir i analitzar les proves diagnòstiques del VIH fetes als laboratoris de la xarxa assistencial.	<ul style="list-style-type: none"> • CEEISCAT i SGVRESP • Laboratoris hospitalaris i atenció primària
		1.1.3.3. Monitorar la cobertura de la prova diagnòstica del VIH en les poblacions d'UDVP, de HSH, d'homes i de dones TS i de dones transsexuals.	<ul style="list-style-type: none"> • CEEISCAT • ONG

L'entitat coordinadora hi surt en negreta.

Objectius generals	Objectius específics	Accions	Entitat coordinadora i entitats participants
		1.1.3.4. Monitorar el diagnòstic tardà de la infecció del VIH.	<ul style="list-style-type: none"> • CEEISCAT • Hospitals participants en la cohort PISCIS i resta d'unitats de VIH • ONG • ASPB
	OE 1.1.4 Monitorar l'ús i l'efectivitat del tractament del VIH i de la coinfecció pel VHC.	1.1.4.1. Monitorar els patrons d'ús i l'efectivitat dels tractaments a través de la cohort PISCIS.	<ul style="list-style-type: none"> • CEEISCAT • Hospitals participants en la cohort PISCIS i resta d'unitats de VIH • CatSalut • ONG
	OE 1.1.5. Mantenir i millorar la distribució i la disseminació de la informació.	1.1.5.1. Elaborar l'informe SIVES, actualitzar els informes web del CEEISCAT i disseminar la informació a través de comunicacions i articles.	<ul style="list-style-type: none"> • CEEISCAT i SGVRESP • Col·laboradors SIVES
	OE 1.1.6. Elaborar els indicadors relacionats amb la salut sexual i reproductiva per al	1.1.6.1. Recollir i analitzar les dades per a l'elaboració dels indicadors. 1.1.6.2. Identificar indicadors socials en els sistemes de vigilància epidemiològica el VIH/sida a Europa sida, el VIH i les ITS.	<ul style="list-style-type: none"> • CEEISCAT • Organismes i entitats implicats en les fonts: ICD
		1.1.4.2. Construir i actualitzar les cascades de serveis de VIH i coinfecció pel VHC a partir dels sistemes d'informació de SIVES.	
		1.1.5.2. Donar resposta a les peticions dels organismes institucionals, les ONG i els mitjans de comunicació.	

L'entitat coordinadora hi surt en negreta.

Objectius generals	Objectius específics	Accions	Entitat coordinadora i entitats participants
	monitoratge i l'avaluació del VIH i les ITS.		<ul style="list-style-type: none"> • Dep. Treball, Afers Socials i Famílies
OG1. 2 Promoure la recerca aplicada interdisciplinària en l'àmbit de la prevenció i el control del VIH i les ITS	OE 1.2.1. Generar i analitzar informació dirigida al disseny i la implementació de polítiques basades en l'evidència.	1.2.1.1. Dissenyar i implementar noves metodologies per millorar els sistemes de monitoratge i avaluació del VIH/ITS.	<ul style="list-style-type: none"> • CEEISCAT i SGVRESP • Col·laboradors SIVES • CAMFiC • ASPB
		1.2.1.2. Dissenyar i implementar projectes de recerca operativa i aplicada per a la millora de la prevenció i el control del VIH/ITS.	
		1.2.1.3. Dissenyar i analitzar estudis pilot i d'avaluació.	
	OE 1.2.2 Potenciar el treball en xarxa i interdisciplinari dels grups de recerca i dels òrgans implicats.	1.2.2.1. Donar suport metodològic i analític a ONG i altres centres que ho sol·licitin.	<ul style="list-style-type: none"> • CEEISCAT i SGVRESP • ONG
1.2.2.2. Participar en grups de treball i projectes de recerca nacional i internacional.		<ul style="list-style-type: none"> • CEEISCAT i SGVRESP • ONG • CAMFiC • SemFYC • IDIAP Jordi Gol • ECDC • CIBERESP • Xarxa COBATEST • EuroHIVEdat 	

L'entitat coordinadora hi surt en negreta.

Comissió Interdepartamental de la Sida a Catalunya

Objectius generals	Objectius específics	Accions	Entitat coordinadora i entitats participants
		1.2.2.3. Crear un grup de treball de recerca comunitària interdisciplinària.	<ul style="list-style-type: none"> • CEEISCAT i SGVRESP • ONG • Altres organismes

L'entitat coordinadora hi surt en negreta.

Eix 2. Prevenció del VIH i altres ITS

Objectiu general del Pla: reduir la incidència i el retard del diagnòstic del VIH i altres ITS.

Objectius generals	Objectius específics	Accions	Entitat coordinadora i entitats participants
OG 2.1. Reduir el nombre de noves infeccions de VIH i altres ITS en la població.	OE 2.1.1. Sensibilitzar sobre les conductes preventives i de risc respecte al VIH i altres ITS, tenint en compte els determinants socials i especialment aquells relacionats amb les desigualtats de gènere.	2.1.1.1. Difusió de missatges per a la promoció de la salut sexual des d'una perspectiva de drets sexuals i reproductius.	<ul style="list-style-type: none"> • Dep. Salut: ASPCAT ICS, Programa de salut penitenciària • AIFiCC • CAMFiC • Administracions locals • Dep. de Justícia (CEJFE)
		2.1.1.2. Edició i difusió de material divulgatiu.	
		2.1.1.3. Formació entre els professionals.	
		2.1.1.4. Implementació d'activitats formatives dirigides al personal de la DGSP i DGEPCJJ.	
	OE 2.1.2. Facilitar estratègies i eines preventives.	2.1.2.1. Elaboració d'un document de consens amb relació a les proves diagnòstiques, el tractament com a prevenció, la profilaxi preexposició i postexposició i la càrrega viral.	<ul style="list-style-type: none"> • Dep. Salut: ASPCAT, CatSalut • CEEISCAT, ICS, Programa de salut penitenciària • ONG • Dep. Justícia • Dep. Empresa i Coneixement: DG Universitats • CAMFiC • ASPB
		2.1.2.2. Identificació d'eines preventives.	
		2.1.2.3. Provisió d'eines preventives: material preventiu.	
		2.1.2.4. Avaluació de l'aplicació del protocol d'actuació per a la profilaxi postexposició.	
		2.1.2.5. Registre a la HCAP de l'existència de risc i de recomanacions preventives	

L'entitat coordinadora hi surt en negreta.

Comissió Interdepartamental de la Sida a Catalunya

Objectius generals	Objectius específics	Accions	Entitat coordinadora i entitats participants
	OE 2.1.3. Millorar la recollida de dades de factors de vulnerabilitat a les històries clíniques.	2.1.3.1. Formació i sensibilització del personal sanitari respecte a la universalització de la recollida de dades d'hàbits sexuals dels usuaris dels serveis sanitaris.	<ul style="list-style-type: none"> • Dep. Salut: CatSalut, ICS i CEEISCAT • Altres proveïdors • CAMFiC • AIFiCC
OG 2.2. Reduir el nombre de noves infeccions de VIH i altres ITS en la població jove.	OE 2.2.1. Sensibilitzar sobre les conductes preventives i de risc respecte al VIH i altres ITS tenint en compte els determinants socials i especialment aquells relacionats amb les desigualtats de gènere.	2.2.1.1. Difusió de missatges per a la promoció de la salut sexual.	<ul style="list-style-type: none"> • Dep. Salut: ASPCAT, ICS, Programa de salut penitenciària • CatSalut • Dep. Treball, Afers Socials i Famílies: DG Joventut, DGAIA • AIFiCC • CAMFiC • Administracions locals • Dep. Ensenyament: Direcció General d'Atenció a la Família i Comunitat Educativa • Dep. d'Empresa i Coneixement DG Universitats • Dep. Just (DG SP, DG Execució Penal i Justícia Juvenil i CEJFE)
		2.2.1.2. Edició i difusió de material divulgatiu. (DE)	
		2.2.1.3. Formació entre els professionals de la salut i de l'educació formal i no formal per facilitar-los eines per poder fer arribar el missatge a les persones joves.	
		2.2.1.4. Formació entre els professionals de la salut, de joventut i de l'educació formal i no formal sobre el VIH i altres ITS des d'una perspectiva de promoció de la salut sexual.	
		2.2.1.5. Implementació de tallers de prevenció de les ITS i salut afectiva sexual per a joves (oferiment en els àmbits escolar i de l'educació en el lleure, entre d'altres).	
		2.2.1.6. Elaborar un mòdul transferible per desenvolupar l'educació afectiva i sexual en alumnes de 3r i 4t de l'ESO a través del servei comunitari. (DE)	

L'entitat coordinadora hi surt en negreta.

Comissió Interdepartamental de la Sida a Catalunya

Objectius generals	Objectius específics	Accions	Entitat coordinadora i entitats participants
	OE 2.2.2. Facilitar estratègies i eines preventives.	2.2.2.1. Identificació d'eines preventives. 2.2.2.2. Provisió d'eines preventives: material preventiu. 2.2.2.3. Provisió d'eines educatives en l'àmbit dels centres educatius. 2.2.2.4. Inclusió en el currículum de secundària de la competència per donar resposta a les qüestions sobre sexualitat i reproducció humana, valorant les conseqüències de les conductes de risc. 2.2.2.5. Provisió d'eines educatives en l'àmbit familiar. 2.2.2.6. Provisió d'eines educatives en l'àmbit del lleure i l'educació no formal.	<ul style="list-style-type: none"> • Dep. Salut: ASPCAT, ICS, Programa de salut penitenciària • Dep. Treball, Afers Socials i Famílies: DG Joventut • ONG • Dep. Ensenyament: Direcció General d'Atenció a la Família i Comunitat Educativa • Dep. d'Empresa i Coneixement: DG Universitats • CAMFiC • CEEISCAT • Dep. Just. (DG SP, DG Execució Penal i Justícia Juvenil i CEJFE)
OG 2.3. Reduir l'aparició de nous casos de VIH i altres ITS en els homes que tenen sexe amb homes.	OE 2.3.1. Consolidar iniciatives de prevenció del VIH i altres ITS.	2.3.1.1. Provisió de material preventiu en llocs de trobada: preservatius masculins i lubricants. 2.3.1.2. Foment de les intervencions entre iguals i promoció de la implicació de les empreses LGTB. 2.3.1.3. Identificació i prioritització d'estratègies preventives efectives, com ara: vinculació a l'atenció sanitària (<i>linkage to care</i>), reducció de riscos i danys, educació d'experts (<i>peer education</i>) i aconsellament. Optimització i adaptació de les estratègies identificades a diferents àmbits d'intervenció.	<ul style="list-style-type: none"> • Dep. Salut: ASPCAT, • ONG • CAMFiC • ASPB

L'entitat coordinadora hi surt en negreta.

Comissió Interdepartamental de la Sida a Catalunya

Objectius generals	Objectius específics	Accions	Entitat coordinadora i entitats participants
		2.3.1.4. Promoció de la prova adaptada a les necessitats de cada persona.	
		2.3.1.5. Adaptació de la freqüència de realització de la prova a les necessitats de la persona.	
	OE 2.3.2. Incorporar noves estratègies per a la prevenció del VIH i altres ITS.	2.3.2.1. Estudi d'implementació de la profilaxi preexposició.	<ul style="list-style-type: none"> • Dep. Salut: ASPCAT, CEEISCAT • ONG • Entitats privades • Dep. Treball, Afers Socials i Famílies: DG d'Igualtat • ASPB
		2.3.2.2. Promoció i oferta del cribratge de les ITS en els HSH i el tractament.	
	OE 2.3.3. Millorar el coneixement de la realitat LGTBI per a la reducció de la LGTB fòbia i la seva prevenció.	2.3.3.1. Realització d'activitats formatives per a la capacitació dels professionals sanitaris, adaptades socioculturalment al col·lectiu.	<ul style="list-style-type: none"> • Dep. Treball, Afers Socials i Famílies: DG d'Igualtat • Dep. Salut: ASPCAT • CEEISCAT • CAMFIC • Comitè Primer de Desembre • Altres ONG
		2.3.3.2. Accions de sensibilització: campanya 012 de difusió de la llei contra la LGTB fòbia i de la pàgina web del Departament de Benestar Social i Família.	
		2.3.3.3. Avaluació de l'ús de noves tecnologies de la informació i comunicació (TIC) per implementar activitats de prevenció.	<ul style="list-style-type: none"> • Dep. Salut: CEEISCAT, • ONG • PartnersEuroHIVEDat • ASPB

L'entitat coordinadora hi surt en negreta.

Comissió Interdepartamental de la Sida a Catalunya

Objectius generals	Objectius específics	Accions	Entitat coordinadora i entitats participants
<p>2.4. Reduir l'aparició de nous casos de VIH i altres ITS en l'àmbit del treball sexual.</p>	<p>OE 2.4.1. Consolidar estratègies de prevenció i diagnòstic precoç del VIH i altres ITS que garanteixin la promoció de la salut i l'accés al sistema sanitari.</p>	<p>2.4.1.1. Provisió de la TSI a través de circuits específics (PEEP-SAI) i generalistes.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dep. Salut: ASPCAT, CatSalut i CEEISCAT • ONG • Altres proveïdors • Xarxa sanitària pública • CAMFiC
		<p>2.4.1.2. Difusió dels criteris d'accés al programa PEEP-SAI a tots els centres de la xarxa pública de salut.</p>	
		<p>2.4.1.3. Facilitació de material preventiu de qualitat i d'acord amb les necessitats de les persones que exerceixen la prostitució.</p>	
		<p>2.4.1.4. Difusió de bones pràctiques d'actuacions preventives dirigides a l'àmbit de la prostitució.</p>	
		<p>2.4.1.5. Foment de les intervencions preventives que incloguin la perspectiva de gènere i l'apoderament com a eines d'intervenció en prevenció, i promoció de la implicació dels locals on s'exerceix el treball sexual.</p>	
		<p>2.4.1.6. Ampliació territorial d'estratègies que facilitin la detecció precoç del VIH i altres ITS (circuits preferents, proves ràpides...).</p>	
		<p>2.4.1.7. Suport tècnic i econòmic a projectes d'intervenció directa basant-se en criteris d'impacte, equitat, proporcionalitat i abast territorial.</p>	
	<p>OE 2.4.2. Capacitar els professionals sanitaris per a l'acció preventiva adaptada socioculturalment als treballadors i treballadores sexuals.</p>	<p>2.4.2.1. Suport a iniciatives de sensibilització i formació de professionals d'atenció primària i especialitzada quant a les especificitats de les persones que exerceixen la prostitució, així com les implicacions de l'estigma i la discriminació en les seves intervencions.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dep. Salut: ASPCAT, CatSalut i CEEISCAT • ONG • Proveïdors sanitaris • CAMFiC

L'entitat coordinadora hi surt en negreta.

Comissió Interdepartamental de la Sida a Catalunya

Objectius generals	Objectius específics	Accions	Entitat coordinadora i entitats participants
		<p>2.4.2.2. Desenvolupament d'espais d'intercanvi sobre intervenció en prostitució entre professionals d'atenció primària i especialitzada.</p> <p>2.4.2.3. Avaluació de l'ús de noves tecnologies de la informació i comunicació (TIC) per implementar activitats de prevenció.</p>	
<p>OG 2.5. Reduir l'aparició de nous casos de VIH i altres ITS relacionades amb el consum de drogues.</p>	<p>OE 2.5.1. Preservar i ampliar la xarxa de serveis i els programes de reducció de danys associats al consum de drogues.</p>	<p>2.5.1.1. Manteniment del programa d'intercanvi de xeringues PIX i ampliació a altres centres.</p> <p>2.5.1.2. Elaboració d'un protocol de suport al tractament en drogodependents més inestables als centres de reducció de danys amb mesures com el tractament directament observat.</p> <p>2.5.1.3. Consolidació i ampliació del nombre de sales de consum supervisat.</p> <p>2.5.1.4. Realització de tallers educatius en pacients drogodependents en actiu.</p> <p>2.5.1.5. Formació per als professionals de la XADC per a l'atenció a drogodependents procedents d'altres països i cultures en relació amb actuacions específiques de prevenció del VIH i altres ITS.</p> <p>2.5.1.6. Incorporació del cribratge a la cartera de serveis i elaboració de protocols d'actuació als centres de reducció de danys i CAS, i facilitació del test ràpid quan l'extracció de sang total no sigui possible, des dels centres de la XADC.</p> <p>2.5.1.7. Capacitació dels professionals que treballen amb HSH que consumeixen drogues sobre la reducció de danys associats al consum i que facilitin l'accés i el seguiment a recursos especialitzats.</p> <p>2.5.1.8. Capacitació dels professionals que treballen amb treballadors i treballadores sexuals que consumeixen drogues sobre la reducció de danys associats al consum i que facilitin</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dep. Salut: ASPCAT, ICS, Programa de salut penitenciària SDG Drogodependències • ONG • CAP • Col·legis professionals • Oficines de farmàcia • Dep. Just. (DG SP, DG Execució Penal i Justícia Juvenil).- Respecte a l'acció 2.5.1.4 i 2.5.1.9

L'entitat coordinadora hi surt en negreta.

Comissió Interdepartamental de la Sida a Catalunya

Objectius generals	Objectius específics	Accions	Entitat coordinadora i entitats participants
		l'accés i el seguiment a recursos especialitzats.	
		2.5.1.9. Implementació d'accions preventives de transmissió del VIH i altres ITS en serveis de XADC i presons.	
		2.5.1.10. Elaboració d'una anàlisi de les situacions de sexe, consum de drogues i situacions de risc amb la definició de recomanacions d'actuació.	
		2.5.1.11. Elaboració d'una guia de bones pràctiques del PIX.	
O.G.2.6. Reduir l'aparició de nous casos de VIH i altres ITS en altres col·lectius amb més vulnerabilitat.	OE 2.6.1. Reduir la transmissió en parelles serodiscordants que volen tenir fills.	2.6.1.1. Oferiment d'eines preventives adaptades: consell reproductiu, rentatge de semen...	<ul style="list-style-type: none"> • Dep. Salut: ASPCAT, CEEISCAT • Xarxa sanitària
	OE 2.6.2. Reduir la transmissió en persones transgènere.	2.6.2.1. Oferiment d'eines preventives adaptades. 2.6.2.2. Avaluació de les situacions i els factors de risc d'aquests col·lectius específics. 2.6.2.3. Promoció del treball entre iguals.	<ul style="list-style-type: none"> • Dep. Salut: ASPCAT, CEEISCAT • ONG
	OE 2.6.3. Reduir la transmissió en dones lesbianes i bisexuals.	2.6.3.1. Oferiment d'eines preventives adaptades. 2.6.3.2. Avaluació de les situacions i els factors de risc d'aquests col·lectius específics tenint en compte la perspectiva de gènere.	<ul style="list-style-type: none"> • Dep. Salut: ASPCAT, CEEISCAT • ONG
	OE 2.6.4 Reduir la transmissió vertical del VIH.	2.6.4.1. Avaluació de l'aplicació del protocol d'actuació durant l'embaràs, el part i el puerperi.	<ul style="list-style-type: none"> • Dep. Salut: ASPCAT, CEEISCAT, • Hospitals

L'entitat coordinadora hi surt en negreta.

Comissió Interdepartamental de la Sida a Catalunya

Objectius generals	Objectius específics	Accions	Entitat coordinadora i entitats participants
	OG 2.6.5. Reduir l'aparició de nous casos de VIH i altres ITS en altres col·lectius amb més vulnerabilitat.	2.6.5.1. Manteniment d'actuacions per garantir l'alletament segur en mares que viuen amb el VIH. 2.6.5.2. Oferta d'eines preventives adaptades a les dones que volen quedar-se embarassades.	<ul style="list-style-type: none"> • Centres d'ASSIR
OG 2.7. Facilitar el diagnòstic precoç.	OE 2.7.1. Fomentar la prova diagnòstica del VIH i altres ITS i ampliar l'oferta especialment en els col·lectius més vulnerables.	2.7.1.1. Avaluació de la implementació de la prova ràpida a AP. 2.7.1.2. Programa de detecció precoç del VIH en oficines de farmàcia. 2.7.1.3. Programa de detecció precoç del VIH en centres comunitaris. 2.7.1.4. Cribratge de les ITS en poblacions clau. 2.7.1.5. Protocol de cribratge als centres de la XAD Programa de detecció precoç del VIH als centres d'ASSIR per a dones.	<ul style="list-style-type: none"> • Dep. Salut: ASPCAT, CEEISCAT • SDG Drogodependències • CAMFiC • AIFiCC • Col·legis de farmacèutics • ONG
		2.7.1.6. Avaluació de la viabilitat de l'ús de les TIC per incrementar el diagnòstic precoç del VIH.	<ul style="list-style-type: none"> • CEEISCAT • ONG

L'entitat coordinadora hi surt en negreta.

Eix 3. Atenció a les persones

Objectiu general de l'eix: millorar l'atenció integral i la qualitat de vida de les persones que viuen amb el VIH/sida o altres ITS, així com fer front a l'estigma.

Objectius generals	Objectius específics	Accions	Entitat coordinadora i entitats participants
OG 3.1. Optimitzar l'atenció sanitària, psicosocial i de cura de les persones que viuen amb el VIH/sida o altres ITS.	OE 3.1.1. Promoure l'atenció integral de les persones que viuen amb el VIH/sida o altres ITS en els diferents àmbits.	<p>3.1.1.4. Potenciació i millora de la coordinació entre els diferents nivells assistencials, (inclòs el comunitari) anàlisi de l'actual mapa d'actius i promoció d'equips interdisciplinaris i vetllar per l'equitat territorial.</p> <p>3.1.1.5. Creació i promoció de la figura del gestor de cas per facilitar el pas de pediatria a adults.</p> <p>3.1.1.6. Desenvolupament del programa i figura d'infermeria d'enllaç per assegurar la continuïtat assistencial de les persones que han estat a la presó i que assoleixen la llibertat.</p> <p>3.1.1.7. Provisió de TSI a través de circuits específics i generalistes.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Proveïdors sanitaris • Proveïdors de serveis socials • Dep. Salut, CatSalut i ICS, Programa de salut penitenciària • Diputacions • Ajuntaments • ONG • Altres departaments de la Generalitat implicats
	OE 3.1.2. Millorar el compliment terapèutic en les persones que viuen amb el VIH/sida.	<p>3.1.2.1. Elaboració d'un registre d'indicadors que possibiliti millorar l'atenció integral.</p> <p>3.1.2.2. Monitoratge dels indicadors de compliment de tractament de les persones ateses tant en l'àmbit comunitari com en l'àmbit assistencial.</p> <p>3.1.2.3. Suport per a la millora del compliment del tractament i del seguiment de la persona infectada en general i especialment en col·lectius més vulnerables.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dep. Salut: ASPCAT, SGVRESP • ONG • Centres sanitaris • CEEISCAT

L'entitat coordinadora hi surt en negreta.

Comissió Interdepartamental de la Sida a Catalunya

Objectius generals	Objectius específics	Accions	Entitat coordinadora i entitats participants
	OE 3. 1.3. Garantir l'accés a les prestacions sanitàries específiques.	3.1.3.1. Monitoratge de les prestacions sanitàries específiques diferenciant l'accés a les prestacions.	<ul style="list-style-type: none"> • Dep. Salut: ASPCAT, • SGVRESP, CatSalut • ONG
	OE 3.1.4. Implantar el model assistencial integrat de les ITS, i les recomanacions de la Guia de les ITS del Departament de Salut i les seves actualitzacions.	3.1.4.1. Seguiment de plans territorials d'implantació del model.	<ul style="list-style-type: none"> • Dep. Salut: ASPCAT, • SGVRESP, CatSalut • Entitats proveïdores del CatSalut • ONG
	OE 3.1.5 Millorar la informació de les persones amb VIH/sida en relació amb els recursos i les prestacions existents.	3.1.5.1. Incrementar la coordinació amb els professionals del sector amb l'objectiu de millorar la gestió de les prestacions no contributives.	<ul style="list-style-type: none"> • D. Salut: CatSalut • Dep. Treball, Afers Socials i Famílies: DG Protecció Social • ONG
	OE 3.1.6. Millorar la incorporació social de les persones amb VIH/sida tot promovent la seva autonomia.	3.1.6.1. Promoció de serveis d'incorporació a la vida comunitària.	<ul style="list-style-type: none"> • Dep. Treball, Afers Socials i Famílies: DG Protecció Social • ONG
		3.1.6.2. Avaluació de les dificultats d'incorporació social.	<ul style="list-style-type: none"> • ONG

L'entitat coordinadora hi surt en negreta.

Comissió Interdepartamental de la Sida a Catalunya

Objectius generals	Objectius específics	Accions	Entitat coordinadora i entitats participants
OG 3.2. Desenvolupar activitats formatives per als professionals que treballen amb persones amb VIH/sida	OE 3.2.1. Adequar la formació dels professionals envers la cartera de serveis i prestacions socials adreçades a persones amb VIH/sida.	3.2.1.1. Anàlisi de les propostes formatives operatives que el sector hagi detectat i valorar-ne la incorporació als plans formatius dels departaments de la Generalitat implicats.	<ul style="list-style-type: none"> • Departaments de la Generalitat implicats: DTASF, Justícia, Ensenyament. • ONG • Dep. Salut: ASPCAT, SGVRESP, ICS, Programa de salut penitenciària
OG 3.3. Facilitar la inserció laboral de les persones amb VIH/sida	OE 3.3.1. Garantir instruments per prevenir la desigualtat d'oportunitats en l'accés laboral de les persones amb VIH/sida.	3.3.1.1. Anàlisi de les exclusions laborals produïdes i les seves causes. 3.3.1.2. Formació dels professionals del SOC. 3.3.1.3. Suport a les entitats que duen a terme tasques d'inserció laboral a persones que viuen amb el VIH. 3.3.1.4. Identificació i foment de les activitats d'inserció basades en bones pràctiques. 3.3.1.5. Promoció de la igualtat d'oportunitats en l'accés a la formació, ocupació i inserció laboral de les persones VIH-SIDA en els centres penitenciaris i centres educatius.	<ul style="list-style-type: none"> • Dep. Empresa i Ocupació: SOC • Dep. Justícia (Dg SP, DG Execució Penal i Justícia Juvenil i CIRE) • ONG
	OE 3.3.2. Promoure la sensibilització i la implicació de les empreses en la incorporació laboral de les persones amb VIH.	3.3.2.1. Formació dels agents socials.	<ul style="list-style-type: none"> • Dep. Empresa i Ocupació: Consell de Relacions Laborals

L'entitat coordinadora hi surt en negreta.

Eix 4. Entorn comunitari

Objectiu general del Pla: promoure una resposta social constructiva al VIH i altres ITS fomentant la inclusió social, així com fer front a l'estigma.

Objectius generals	Objectius específics	Accions	Entitat coordinadora i entitats participants
OG 4.1. Optimitzar les polítiques d'intervenció interdepartamental, comunitàries i locals.	OE 4.1.1. Donar suport estratègic, econòmic i tècnic a les intervencions comunitàries i locals.	<p>4.1.1.1. Manteniment del suport econòmic a ens locals i a les entitats sense ànim de lucre mitjançant convocatòria de subvencions o fórmules que permetin la sostenibilitat de les entitats.</p> <p>4.1.1.2. Coordinació de les actuacions de foment econòmic per part dels diferents òrgans administratius pel que fa al finançament del sector.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dep. Treball, Afers Socials i Famílies: DG Protecció Social • Dep. Salut: ASPCAT, SGVRESP • ICS: DG Serveis Penitenciaris • Dep. Just (DG SP, DG Execució Penal i Justícia Juvenil • Diputacions • Comitè 1r Desembre • Altres ONG
	OE 4.1.2. Identificar les millors pràctiques de promoció comunitària enfront del VIH i altres ITS que es realitzen a Catalunya.	4.1.2.1. Creació d'un registre/cartera.	<ul style="list-style-type: none"> • Dep. Salut: ASPCAT, SGVRESP • ONG
OG 4.2. Promoure un entorn que afavoreixi la inclusió social i superi l'estigma i la discriminació.	OE 4.2.1. Sensibilitzar la població en general i, en particular, col·lectius professionals i agents socials.	<p>4.2.1.1. Creació i difusió de missatges: Dia Mundial de la Sida, Setmana de la Prova, Dia per a la Discriminació Zero i altres dies vinculats a la promoció de la salut sexual.</p> <p>4.2.1.2. Foment d'estratègies contra l'estigma i la discriminació.</p> <p>4.2.1.3. Formacions específiques per als professionals a l'Institut</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dep. Salut: ASPCAT, SGVRESP • Dep. Just (DG SP, DG Execució Penal i Justícia Juvenil i CEJFE) • Dep. Ensenyament: DG Atenció a la

L'entitat coordinadora hi surt en negreta.

Comissió Interdepartamental de la Sida a Catalunya

Objectius generals	Objectius específics	Accions	Entitat coordinadora i entitats participants
		<p>de Seguretat Pública de Catalunya.</p> <p>4.2.1.4. Difusió de material sobre educació sexual i afectiva al web Família i escola.</p> <p>4.2.1.5. Difusió del programa de formació “Créixer en família”.</p> <p>4.2.1.6. Difusió de la llei per garantir els drets de LGTBI i per eradicar l’homofòbia, la bifòbia i la transfòbia.</p> <p>4.2.1.7. Difusió de la llei per a la igualtat efectiva de dones i homes.</p> <p>4.2.1.8. Difusió de la Llei per a l’eradicació de la violència masclista i del protocol operatiu de salut sobre violència masclista i VIH.</p> <p>4.2.1.9. Difusió de les actuacions de les entitats.</p> <p>4.2.1.10. Anàlisi retrospectiva i comparativa del programa “Salut, escola i comunitat” i presa de decisions sobre el seu futur a partir d’aquesta valoració..</p> <p>4.2.1.11. Accions de sensibilització alineades amb l’acord nacional per fer front a l’epidèmia del VIH a Catalunya i contra l’estigma relacionat.</p>	<p>Família i Comunitat Educativa</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dep. Empresa i Ocupació: SOC • Dep. Interior: DG Policia • Dep. Treball, Afers Socials i Famílies: DG d’Igualtat • ICD • ONG

L’entitat coordinadora hi surt en negreta.

Objectius generals	Objectius específics	Accions	Entitat coordinadora i entitats participants
	<p>OE 4.2.2. Fer efectius els mecanismes de denúncia i seguiment enfront de la discriminació per orientació sexual, identitat de gènere, expressió de gènere, raó de sexe i serofòbia previstos en el marc vigent, garantint la confidencialitat i l'atenció integral de les persones.</p>	<p>4.2.2.1. Servei d'atenció integral (SAI) a tot el territori.</p> <p>4.2.2.2. Gestió de les denúncies.</p> <p>4.2.2.3. Habilitació de la denúncia en línia.</p> <p>4.2.2.4. Protocol de derivació de les denúncies rebudes.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dep. Treball, Afers Socials i Famílies: DG de Famílies • Unitat d'actuacions de lluita contra la violència familiar i masclista • ICD • Oficines locals de síndics (defensa de drets civils) • Síndic • CatSalut (Atenció al Pacient) • Sindicats • ONG
	<p>OE 4.2.3. Millorar el grau de formació i informació de la comunitat per afavorir la inclusió social.</p>	<p>4.2.3.1. Potenciació de l'accés de la comunitat als recursos de formació i informació disponibles.</p> <p>4.2.3.2. Accions de sensibilització: campanya 012.</p> <p>4.2.3.3. Difusió de la llei amb materials de lectura fàcil i comprensible.</p> <p>4.2.3.4. Elaboració i actualització de material divulgatiu de suport als diferents àmbits d'intervenció.</p> <p>4.2.3.5. Formació dels agents involucrats en la prevenció, el diagnòstic i el tractament (agents: sanitaris, educatius, policials i comunitaris), pel fet de ser subjectes actius en la seva realitat (apoderament).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dep. Treball, Afers Socials i Famílies: Secretaria de Família • ICD • Dep. Salut: ASPCAT, SGVRESP • Dep. Ensenyament: DG Atenció a la Família i Comunitat Educativa • Dep. Interior: DG Policia • ONG • Dep. Justícia: CEJFE • En relació amb l'acció

L'entitat coordinadora hi surt en negreta.

Comissió Interdepartamental de la Sida a Catalunya

Objectius generals	Objectius específics	Accions	Entitat coordinadora i entitats participants
			4.2.3.5
OG 4.3. Fomentar la cooperació internacional d'una manera multidimensional per reduir els efectes de la pandèmia i fomentar la prevenció.	OE 4.3.1. Impulsar accions per reduir els efectes de la pandèmia en els països amb pocs recursos que tinguin en compte les dimensions personal, familiar, social i institucional amb l'enfocament estratègic de gènere, i donar-hi suport.	<p>4.3.1.1. Suport a iniciatives de cooperació per al desenvolupament focalitzades en la incidència de malalties infeccioses i, en especial, el VIH/sida entre les dones, en el marc de l'enfocament estratègic de gènere i basat en drets humans.</p> <p>4.3.1.2. En el marc de l'enfocament estratègic de gènere i basat en drets humans (EGiBDH), promoure la construcció de partenariats per afrontar els reptes globals de desenvolupament, entre d'altres, la salut internacional amb una atenció especial als drets humans de les dones.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dep. Presidència: DG Cooperació al Desenvolupament / Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament • ONG • ONGD
	OE 4.3.2. Promoure accions de cooperació vinculades al món universitari o a la integració en xarxes de difusió del coneixement.	<p>4.3.2.1. Foment i desenvolupament d'accions a escala universitària i interuniversitària.</p> <p>4.3.2.2. Difusió de les accions entre les xarxes del coneixement.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dep. Empresa i Coneixement: DG Universitats • ONG • ONGD • CEEISCAT
OG 4.4. Millorar les estratègies de comunicació per situar la infecció pel VIH i altres ITS en el debat públic per prevenir-les i conscienciar la societat.	OE 4.4.1. Informar i conscienciar el conjunt de la població, i en especial els joves més grans de 18 anys, sobre la situació a Catalunya de les ITS per facilitar la implementació de mesures preventives.	<p>4.4.1.1. Disseny d'un pla de comunicació segons les especificitats de cada població objecte que inclogui la definició del missatge i la dels canals.</p> <p>4.4.1.2. Foment de la participació d'autoritats i persones de prestigi reconegut en la difusió dels missatges de prevenció del VIH i altres ITS.</p> <p>4.4.1.3. Informar els periodistes dels mitjans de comunicació sobre la importància de difondre les mesures de prevenció del VIH i altres ITS.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Dep. Presidència: DG Comunicació del Govern • Dep. Treball, Afers Socials i Famílies: • Dep. Salut

L'entitat coordinadora hi surt en negreta.

Comissió Interdepartamental de la Sida a Catalunya

7. Annexos

7.1. Pla específic per a la prevenció del VIH i altres ITS entre els homes que tenen relacions sexuals amb altres homes

La situació epidemiològica del VIH i altres ITS a Catalunya mostra que els homes que tenen relacions sexuals amb altres homes són un segment poblacional especialment afectat i que constitueixen un grup clau al qual cal dirigir intervencions preventives multinivell per reduir la incidència d'aquestes infeccions.

L'evidència internacional¹⁹ indica que cal millorar la detecció precoç del VIH i enfortir els programes de prevenció d'aquesta patologia. Així, la implementació dels serveis i les intervencions que es detallen a continuació poden prevenir i reduir de manera efectiva la transmissió del VIH i altres ITS entre els HSH, atendre les necessitats dels HSH que viuen amb el VIH i promoure la salut sexual de tot aquest col·lectiu:

- Vacunes: promoure la vacunació enfront de les infeccions víriques.
- Preservatius: fer que siguin d'accessibilitat fàcil per a tothom i promoure'n l'ús.
- Detecció del VIH i altres ITS: facilitar la realització de la prova del VIH i altres ITS i del consell assistit.
- Tractament: assegurar la provisió de tractament enfront del VIH i altres ITS.
- Promoció de la salut: facilitar informació que permeti als HSH entendre i mesurar els riscos associats a les conductes sexuals i l'eficàcia de la prevenció.
- Serveis de salut adaptats: oferir punts d'atenció que ofereixin programes de salut que incloguin la promoció de la salut, l'aconsellament, el suport d'iguals, la prevenció, el diagnòstic i el tractament.
- Atenció a HSH que viuen amb el VIH: provisió de tractament antiretroviral i vacunes, cribatge regular de les ITS i tractament, aconsellament individual, promoció de la salut sexual i suport emocional amb grups d'iguals.

El Pla d'acció enfront del VIH i altres ITS 2016-2020 s'inspira en aquestes recomanacions i inclou un pla específic per a la seva prevenció dirigit als HSH, que preveu:

---

19. European Centre for Disease Prevention and Control. HIV and STI prevention among men who have sex with men. Estocolm: ECDC, 2016.

- La vigilància epidemiològica.
- La provisió de preservatius i la promoció de l'ús.
- Les intervencions de promoció de la salut: intervencions amb iguals.
- La millora del coneixement sobre la realitat de HSH per tal de reduir l'homofòbia.
- La promoció de la detecció precoç del VIH i altres ITS.
- La promoció del cribratge i la subministració de tractament per a les ITS.
- L'optimització d'estratègies dirigides a la vinculació a l'atenció sanitària (*linkage to care*).
- La promoció de serveis de salut competents.
- El consens sobre la implementació de la profilaxi preexposició i la promoció de projectes demostratius.

Tot i que els quatre eixos del Pla d'acció enfront del VIH i altres ITS inclouen actuacions dirigides al col·lectiu de HSH, a continuació es mostren els objectius i els actuacions dels eixos 1. Monitoratge, avaluació i recerca, i 2. Prevenció del VIH i altres ITS; es tracta d'eixos que tenen per objecte aquest col·lectiu específicament.

Eix 1. Monitoratge, avaluació i recerca

Objectiu general de l'eix: millorar el monitoratge i l'avaluació i establir innovacions en la recerca respecte al VIH i altres ITS.

Objectius generals	Objectius específics	Accions	Entitat coordinadora i entitats participants
Monitorar i avaluar l'epidèmia del VIH i les ITS i els seus determinants	Mantenir i millorar la vigilància epidemiològica del VIH i altres ITS mitjançant els sistemes de vigilància formals i altres estudis observacionals.	Mantenir i consolidar el monitoratge de la prevalença del VIH, el VHC i altres ITS en les poblacions sentinella: HSH	CEEISCAT , SGVRESP ASPB ONG
		Monitorar la incidència del VIH, el VHC i altres ITS, i els seus determinants en HSH.	CEEISCAT , SGVRESP ASPB ONG
	Mantenir el monitoratge conductual del VIH i altres ITS en la població de HSH.	Monitorar els determinants de transmissió del VIH, el VHC i altres ITS en HSH.	CEEISCAT , SGVRESP Microbiologia HUGTiP ONG ASPB
	Mantenir i millorar el monitoratge i l'avaluació del diagnòstic del VIH i altres ITS.	Millorar l'eficiència i la cobertura de les proves diagnòstiques del VIH fetes a la xarxa de centres comunitaris (projecte HIV-DEVO).	CEEISCAT , SGVRESP ONG
		Monitorar la cobertura de la prova diagnòstica del VIH en la població HSH.	CEEISCAT , SGVRESP ONG

Comissió Interdepartament al de la Sida a Catalunya.

L'entitat coordinadora hi surt amb negreta.

Eix 2. Prevenció del VIH i altres ITS

Objectiu general de l'eix: reduir la incidència i el retard del diagnòstic del VIH i altres ITS.

Objectius generals	Objectius específics	Accions	Entitat coordinadora i entitats participants
Reduir el nombre de noves infeccions de VIH i altres ITS en la població.	Facilitar estratègies i eines preventives.	Elaboració d'un document de consens amb relació les proves diagnòstiques, el tractament com a prevenció, la profilaxi preexposició i postexposició i la càrrega viral.	Dep. Salut: ASPCAT, SGVRESP, CEEISCAT, ICS, Programa de salut penitenciària Dep. Justícia: DG Serveis Penitenciaris Dep. Ensenyament: Servei de Suport a la Comunitat Educativa Dep. Empresa i Coneixement: DG Universitats CAMFiC ONG ASPB
		Identificació d'eines preventives.	
		Provisió d'eines preventives: material preventiu.	
		Avaluació de l'aplicació del protocol d'avaluació per a la profilaxi postexposició.	
Reduir l'aparició de nous casos de VIH i altres ITS en els homes que tenen relacions seuals amb altres homes.	Consolidar iniciatives de prevenció del VIH i altres ITS.	Provisió de material preventiu en espais accessibles: preservatius masculins i lubricants.	Dep. Salut: ASPCAT, SGVRESP ONG CAMFiC ASPB
		Foment de les intervencions entre iguals i promoció de la implicació de les empreses LGBTI.	
		Priorització de les estratègies preventives efectives en l'àmbit de l'educació formal, de l'educació social i dels agents educatius.	
		Optimització de les estratègies dirigides a la vinculació a l'atenció sanitària (<i>linkage to care</i>).	
		Increment de la població que es fa la prova.	
		Adaptació de la freqüència de realització de la prova a les necessitats de la persona.	

Comissió Interdepartament al de la Sida a Catalunya.

L'entitat coordinadora hi surt amb negreta.

Objectius generals	Objectius específics	Accions	Entitat coordinadora i entitats participants
	Incorporar noves estratègies per a la prevenció del VIH i altres ITS.	Implementació d'un projecte de demostració sobre la profilaxi preexposició.	Dep. Salut: ASPCAT, SGVRESP, CEEISCAT ONG Entitats privades Dep. Treball, Afers Socials i Famílies: Secretaria de Família (LGBTI)
		Promoció i oferta del cribratge de les ITS en els HSH i del tractament.	
	Millorar el coneixement de la realitat LGBTI per a la reducció de l'homofòbia i la seva prevenció.	Realització d'activitats formatives per a la capacitat dels professionals sanitaris, adaptades socioculturalment al col·lectiu.	Dep. Treball, Afers Socials i Famílies: Secretaria de Família (LGBTI) Dep. Salut: ASPCAT, SGVRESP, CEEISCAT CAMFiC ONG
		Accions de sensibilització: campanya 012 de difusió de la llei contra l'homofòbia i de la pàgina web del Departament de Benestar Social i Família.	
		Avaluació de l'ús de noves tecnologies de la informació i comunicació (TIC) per implementar activitats de prevenció.	Dep. Salut: CEEISCAT, SGVRESP ONG PartnersEuroHIVEdat
Facilitar el diagnòstic precoç.	Fomentar la prova diagnòstica del VIH i altres ITS i ampliar l'oferta, especialment en els col·lectius més vulnerables.	Avaluació de la implementació de la prova ràpida a AP. Programa de detecció precoç del VIH en oficines de farmàcia: anàlisi. Programa de detecció precoç del VIH en centres comunitaris: anàlisi. Cribratge de les ITS en poblacions clau. Protocol de cribratge als centres de la XADC. Avaluar la viabilitat de l'ús de les TIC per incrementar el diagnòstic precoç del VIH.	Dep. Salut: ASPCAT, SGVRESP, CEEISCAT SDG Drogodependències CAMFiC AIFiCC Col·legis de farmacèutics ONG

Comissió Interdepartament al de la Sida a Catalunya.

L'entitat coordinadora hi surt amb negreta.

Objectius generals	Objectius específics	Accions	Entitat coordinadora i entitats participants
<p>Reduir l'aparició de nous casos de VIH i altres ITS relacionats amb el consum de drogues.</p>	<p>Preservar i ampliar la xarxa de serveis i els programes de reducció de danys associats al consum de drogues.</p>	<p>Capacitació dels professionals que treballen amb HSH que consumeixen drogues sobre la reducció de danys associats al consum i que facilitin l'accés i el seguiment a recursos especialitzats.</p>	<p>Dep. Salut: ASPCAT, SGVRESP, SDG Drogodependències ONG CAP Col·legis professionals Oficines de farmàcia</p>

7.2. Acord nacional per a fer front a l'epidèmia del VIH a Catalunya i contra l'estigma relacionat

17 de març de 2014

BUTLLETÍ OFICIAL DEL PARLAMENT DE CATALUNYA

Núm. 281

Resolució 572/X del Parlament de Catalunya, sobre l'Acord nacional per a afrontar l'epidèmia del virus de la immunodeficiència humana a Catalunya i lluitar contra l'estigma relacionat amb aquest virus

Tram. 250-00842/10

Adopció

Comissió de Salut

Sessió núm. 14, 06.03.2014, DSPC-C 363

COMISSIÓ DE SALUT

La Comissió de Salut, en la sessió tinguda el 6 de març de 2014, ha debatut el text de la Proposta de resolució sobre l'Acord nacional per a fer front a l'epidèmia del VIH a Catalunya i contra l'estigma relacionat (tram. 250-00842/10), presentada per tots els grups parlamentaris.

Finalment, d'acord amb l'article 146 del Reglament, ha adoptat la següent

RESOLUCIÓ

1. El Parlament de Catalunya reafirma el seu compromís històric en la lluita contra la sida i dona suport a l'Acord nacional per a afrontar l'epidèmia del virus de la immunodeficiència humana a Catalunya i lluitar contra l'estigma relacionat amb aquest virus.

2. El Parlament de Catalunya insta el Govern a complir l'Acord nacional per a afrontar l'epidèmia del virus de la immunodeficiència humana a Catalunya i lluitar contra l'estigma relacionat amb aquest virus, i, en aquest sentit, l'insta a:

a) Crear un pla de treball i estudi del virus de la immunodeficiència humana (VIH) i les infeccions de transmissió sexual (ITS), dins la Comissió de Salut, per a poder tenir més elements per a afrontar aquesta pandèmia. La situació epidemiològica del VIH i altres ITS de gran rellevància, les desigualtats existents en l'àmbit de la salut i el canvi de model en salut pública fan necessari disposar d'un espai al Parlament per a poder afrontar la complexa situació de les epidèmies del VIH i les ITS.

b) Impulsar un pacte social contra la discriminació de les persones que viuen amb el VIH, l'objectiu general del qual sigui eliminar l'estigma i la discriminació associada al VIH i a la sida a Catalunya. Aquest pacte ha d'incloure, com a mínim, fomentar un canvi en la imatge del VIH a la nostra societat i, per tant, afrontar la serofòbia; vigilar les situacions de discriminació; garantir l'accés igualitari a tots els serveis, prestacions i recursos; facilitar l'accés als drets sexuals i reproductius de les persones que viuen amb el VIH, i promoure i posar en pràctica la Recomanació 200 de l'Organització Internacional del Treball, sobre el VIH i la sida i el món del treball.

c) Assegurar que el nou Pla d'acció enfront del VIH/sida a Catalunya tingui un caràcter ampli, sostenible, avaluable, basat en l'evidència científica i adequat a la situació epidemiològica del VIH a Catalunya, que estigui fonamentat en els drets humans i que requereixi un compromís de compliment de tots els agents implicats. Aquest pla, que ha de tenir com a base la reducció de les desigualtats en salut, ha de detallar accions dirigides a reduir les noves infeccions en persones més vulnerables al fet d'infectar-se del VIH i d'altres ITS i, a la vegada, ha de fer un abordatge integral de la situació de les persones que viuen amb el VIH i de llur entorn, oferint accions que no tan sols redueixin l'estigma de les persones, sinó que en mantinguin la qualitat de vida. Aquest nou pla ha d'ésser avaluable anualment.

d) Garantir que l'Agència de Salut Pública de Catalunya, i també els departaments del Govern amb responsabilitats concretes dins del nou Pla d'acció enfront del VIH/sida a Catalunya, continuïn dotant pressupostàriament llurs polítiques en aquest àmbit, de manera sostenible, per a afrontar l'epidèmia del VIH.

e) Garantir que l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament dugui a terme projectes per a donar resposta al VIH a nivell internacional.

f) Vetllar perquè l'Agència de Salut Pública de Catalunya, per mitjà de la futura aprovació de la cartera de serveis, inclogui diverses fórmules de col·laboració que tinguin en compte la demostrada expertesa i trajectòria de les entitats sense ànim de lucre que han treballat en el camp de la prevenció i l'atenció del VIH a Catalunya.

g) Facilitar la col·laboració entre els professionals de la salut pública, els clínics i les organitzacions no governamentals del sector per a posar en pràctica mesures de prevenció i de control del VIH i les ITS específiques i efectives, i aplicar o enfortir estratègies intersectorials d'educació integral en sexualitat i promoció de la salut sexual, que incloguin la prevenció del VIH i les ITS des d'una perspectiva de drets i que s'incorporin a l'escola, a l'àmbit del lleure, a la comunitat, als mitjans de comunicació i a tots els entorns en què es donin processos de socialització.

h) Continuar garantint l'accés universal als tractaments antiretrovirals i a les teràpies contra l'hepatitis vírica d'acord amb les guies de pràctica clínica, tant de les persones monoinfectades com de les persones co-infectades pel VIH.

i) Amb relació a la prevenció i els tractaments del VIH des d'una perspectiva de salut global, garantir l'accés a l'assistència sanitària de cobertura pública, amb el seguiment adequat a tots els centres del sistema sanitari d'utilització pública de Catalunya (Siscat), a les persones que per llur situació de vulnerabilitat ho requereixin, amb l'objectiu de reduir tant la possibilitat d'emmalaltir com la d'infectar-se del VIH.

1.10.

TRAMITACIONS CLOSES AMB TEXT APROVAT O CLOSES EN LA FORMULACIÓ

22

j) Garantir la sostenibilitat dels sistemes d'informació de vigilància epidemiològica del VIH i de les ITS, en particular de la cohort PISCIS i la cohort ITACA, com a eines imprescindibles per a generar informació sobre la qualitat dels programes de detecció del VIH i de l'atenció sanitària que reben les persones que viuen amb el VIH a Catalunya.

3. El Parlament de Catalunya s'adhereix a la Declaració de Dublín, un document central amb trenta-tres compromisos relacionats amb la prevenció i el tractament del VIH, l'atenció a les persones que viuen amb el VIH i el lideratge i la col·laboració en la resposta.

Palau del Parlament, 6 de març de 2014

La secretària en funcions de la Comissió, M. Glòria Renom i Vallbona; la vicepresidenta de la Comissió en funcions de presidenta, Montserrat Capdevila i Tatché

7.3. Abreviatures

AIFICC	Associació d'Infermeria Familiar i Comunitària
ASPB	Agència de Salut Pública de Barcelona
ASPCAT	Agència de Salut Pública de Catalunya
ASSIR	Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva
CAMFiC	Societat Catalana de Medicina Familiar i Comunitària
CAP	Centre d'Atenció Primària
CEEISCAT	Centre d'Estudis Epidemiològics sobre les ITS i Sida de Catalunya
CEJFE	Centre d'Estudis Jurídics i Formació Especialitzada
CIBERESP	Centro de Investigación Biomédica en Red - Epidemiología y Salud Pública
CIRE	Centre d'Iniciatives per a la Reinserció
DGAIA	Direcció General d'Atenció a la Infància i l'Adolescència
DTASF	Departament de Treball, Afers Socials i Família
ECDC	European Centre for Diseases Prevention and Control
HUGTiP	Hospital Universitari Germans Trias i Pujol
ICD	Institut Català de les Dones
ICS	Institut Català de la Salut
IDIAP	Institut Universitari d'Investigació en Atenció Primària
ONG	Organitzacions no governamentals
ONGD	Organitzacions no governamentals per al desenvolupament
SemFYC	Sociedad Española de Medicina Familiar y Comunitaria
SGVRESP	Subdirecció General de Vigilància i Resposta a Emergències de Salut Pública
SIVES	Sistema Integrat de Vigilància Epidemiològica de la sida/VIH/ITS a Catalunya
SOC	Servei d'Ocupació de Catalunya
UVE	Unitats de Vigilància Epidemiològica